VÝROČNÍ ZPRÁVA O PROJEVECH ANTISEMITISMU V ČESKÉ REPUBLICE ZA ROK 2021

FEDERACE
ŽIDOVSKÝCH OBCÍ
V ČESKÉ REPUBLICE

Vydala Federace židovských obcí v České republice.

Text smí být použit pouze s předchozím svolením Federace židovských obcí v České republice.

Stali jste se obětí či svědkem antisemitského incidentu?
Nenechávejte si to pro sebe a napište nám.
Kontaktní e-mailová adresa: antisemitismus@kehilaprag.cz
Formulář nahlášení antisemitských incidentů: nahlasincident.cz

Spolufinancováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska autorů nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské komise. Evropská unie ani poskytovatel podpory za ně nemohou nést odpovědnost.

MANTIC

ŽIDOVSKÁ OBEC V PRAZE

FEDERACE ŽIDOVSKÝCH OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE

ŽIDOVSKÉ MUZEUM V PRAZE

Spolufinancováno Evropskou unií

Poděkování patří také společnosti Semantic Visions s.r.o. za významnou pomoc při monitoringu antisemitských incidentů v on-line prostředí.
www.semantic-visions.com

SEMANTIC VISIONS

OBSAH

1 SHRNUTÍ SITUACE ZA ROK 2021 5

2 ÚVOD 9

2.1 ÚČEL VÝROČNÍ ZPRÁVY O PROJEVECH ANTISEMITISMU ZA ROK 2021 9

2.2 METODOLOGIE A TERMINOLOGIE 9

2.3 PRACOVNÍ DEFINICE ANTISEMITISMU 11

2.4 3D TEST 14

3 HLAVNÍ UDÁLOSTI A TRENDY V OBLASTI ANTISEMITISMU V ČESKÉ REPUBLICE 15

3.1 REAKCE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU O PROJEVECH ANTISEMITISMU ZA ROK 2020 21

3.2 PRAVICE A KRAJNÍ PRAVICE 22

3.2.1 Tradiční krajně pravicové subjekty 23

3.2.2 Xenofobně populistické politické strany a subjekty 23

3.3 LEVICE A KRAJNÍ LEVICE 25

3.4 DEZINFORMAČNÍ PLATFORMY 27

3.5 PUBLIKAČNÍ ČINNOST 28

3.6 DALŠÍ VÝRAZNÉ MEDIÁLNÍ KAUZY 30

3.7 PROJEVY ANTISEMITISMU PODLE STATISTIK POLICIE ČR 32

4 EVROPA A SVĚT 36

5 KATEGORIE ANTISEMITSKÝCH INCIDENTŮ 46

5.1 DLE DRUHU 46

5.1.1 Fyzický útok na osoby 46

5.1.2 Útok na židovský majetek, znesvěcení 49

5.1.3 Vyhrožování, urážka, obtěžování 52

5.1.4 Texty, vyobrazení, audiovizuální projevy 52

5.2 DLE CÍLE 56
5.2.1 Adresné 56
5.2.2 Obecné 58
5.3 DLE IDEOLOGIE 60
5.3.1 Pravicový extremismus 60
5.3.2 Levicový extremismus 64
5.3.3 Islamismus 66
5.3.4 Ultrakonzervativní křesťanský fundamentalismus 68
5.3.5 Dezinformační platformy 70
5.3.6 Bez určení 71
5.4 DLE OBSAHU 75
5.4.1 Fyzická agrese 75
5.4.2 Vyhrožování, schvalování, ospravedlňování či vyzývání k fyzickému útoku 75
5.4.3 Lživé, odlidšťující, démonizující, vulgární nebo stereotypní tvrzení a konspirační teorie 79
5.4.4 Popírání faktu, rozsahu a mechanismu holokaustu 82
5.4.5 Nový antisemitismus a BDS 84
5.5 DLE MÉDIA 87
5.5.1 Osobní konfrontace a interakce 87
5.5.2 Veřejný prostor 87
5.5.3 Dopisy a e-maily 90
5.5.4 Tištěná média 91
5.5.5 Internet 92
5.5.5.1 Články 92
5.5.5.2 Diskusní příspěvky 92
5.5.5.3 Audio a video 96
5.5.5.4 Sociální sítě 97
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK 113

1 | SHRNUTÍ SITUACE ZA ROK 2021

Federace židovských obcí v České republice (dále jen FŽO) zaznamenala v roce 2021 celkem 1128 antisemitských incidentů. V souladu s trendy z uplynulých let lze pozorovat konstantní nárůst; aktuální počet incidentů je o 254 vyšší než v roce 2020, kdy jich bylo zaznamenáno 874.

Případy otevřeně antisemitsky motivovaného násilí jsou v České republice nadále ojedinělé, v roce 2021 FŽO evidovala jeden případ fyzického napadení. V této souvislosti však nelze opomenout skutečnost, která sběr dat dlouhodobě komplikuje. Oběti či svědkové projevů antisemitsky motivované předsudečné nenávisti se totiž mnohdy rozhodnou tyto činy nenahlásit příslušným orgánům nebo si z různých důvodů nepřejí sdělovat detaily svých negativních zkušeností. Ačkoliv je tedy v posledních čtyřech sledovaných obdobích zaregistrovaný počet protižidovsky zaměřených násilných činů nízký (v řádu jednotek), je pravděpodobné, že skutečný počet podobných případů bývá vyšší.

V kategorii znehodnocení židovského majetku antisemitskými nápisy, symboly apod. byly v roce 2021 evidovány tři incidenty, dalších pět incidentů spadalo do kategorie vyhrožování násilným činem, obtěžování nebo urážky konkrétní osoby kvůli jejímu skutečnému či domnělému židovství. V obou kategoriích je ve srovnání s lety 2018–2020 počet incidentů stejný nebo nižší.

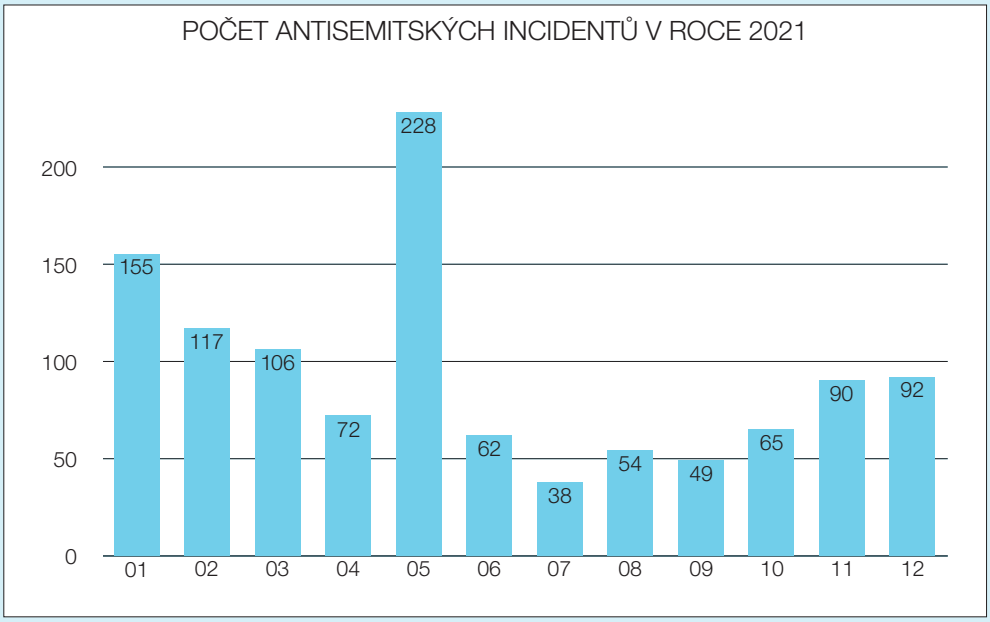
POČET ANTISEMITSKÝCH INCIDENTŮ V ROCE 2021
200
150
100
50
0
155
117
106
72
228
62
38
54
49
65
90
92
01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12

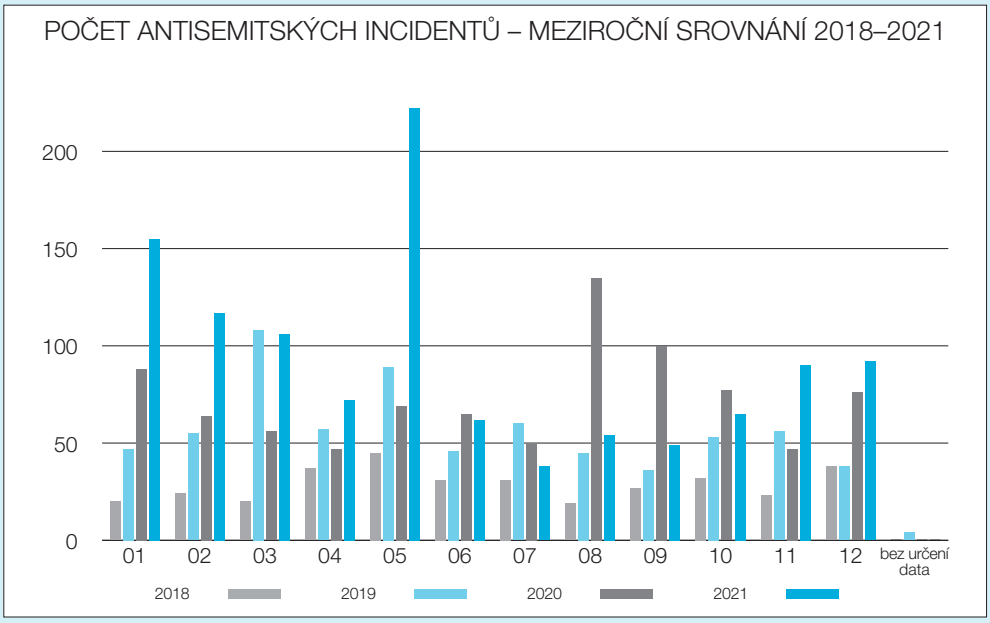
POČET ANTISEMITSKÝCH INCIDENTŮ – MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ 2018–2021
200
150
100
50
0
01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
bez určení data
2018
2019
2020
2021

Celkovou atmosféru ve společnosti i v posledním sledovaném období ovlivňovala pandemie nemoci covid-19. Řada aktivit, které se po nástupu epidemické krize přesunuly z reálného světa do virtuálního prostředí, v něm setrvala i v roce 2021. Není proto překvapivé zjištění, že podobně jako v roce 2020 pochází necelých 98 % všech zaznamenaných antisemitských incidentů z internetu (články, příspěvky na sociálních sítích, anonymní komentáře a diskusní příspěvky). Konstantně narůstající počet nenávistných projevů ve virtuálním prostředí přitom nelze podceňovat zejména v globálním kontextu pokračujících obav z radikalizace jednotlivců i skupin, stejně jako z narůstající polarizace společnosti.

Výraznějšími změnami neprošla ani volená témata protižidovsky zaměřených nenávistných výpadů. V téměř 73 % zaregistrovaných případů dominují lživá, vulgární či stereotypní tvrzení a konspirační teorie s antisemitským podtextem. Především v on-line prostředí lze rovněž stále pozorovat antisemitské narativy a trendy nastolené během raných stadií pandemie covid-19, zejména teorie o „zosnování pandemie" nebo o prosazování finančních zájmů ve vztahu k vakcinaci proti tomuto onemocnění. V květnu 2021 byl nejen v on-line prostředí patrný výrazně zvýšený počet reakcí a komentářů obsahově odpovídajících projevům tzv. „nového antisemitismu" (viz kapitola 2.4 3D TEST). Reakce široké veřejnosti na vzplanutí izraelsko-palestinského konfliktu během operace *Strážce zdí* přerostly v různých částech světa v otevřené protižidovské násilí. V České republice nebyl v této souvislosti zaznamenán žádný případ fyzického napadení s antisemitským podtextem, lze však očekávat, že projevů tzv. nového antisemitismu bude z dlouhodobého hlediska přibývat. S ohledem na některé zahraniční protižidovsky profilované incidenty panuje i na lokální úrovni obava z možné agresivní a otevřeně antisemitské povahy některých projevů nesouhlasu s vývojem situace na Blízkém východě.

Analýza dat za rok 2021 poukázala na znepokojivý trend kontinuálního nárůstu evidovaných projevů vyhrožování, schvalování, ospravedlňování či vyzývání k fyzické agresi. Ačkoliv se počet těchto incidentů stále pohybuje v řádu nižších desítek, jejich meziroční nárůst je skoro dvojnásobný. Téměř všechny zaznamenané projevy antisemitismu výhrůžného charakteru byly pozorovány ve virtuálním prostředí, přičemž nosnou hostitelskou platformu představují již tradičně sociální sítě.

Podobně jako v zahraničí, i v České republice byl v roce 2021 pozorován markantně vyšší počet antisemitských výpadů ze strany příznivců extrémní pravice. Nárůst projevů protižidovsky zaměřené nenávisti pocházejících z tohoto ideologického prostředí a ventilovaných zejména na sociálních sítích, je na rozdíl od ostatních ideových východisek kontinuální. Rok 2021 je prvním ze sledovaných období, kdy počet zaregistrovaných incidentů z prostředí extrémní pravice (téměř 50 % všech incidentů) převýšil kategorii, do níž jsou zařazovány incidenty bez jasného ideologického pozadí (necelých 33 % zaznamenaných incidentů).

Již zmiňované sociálně sítě nadále představují dominantní platformu, na níž ke zveřejňování a šíření projevů antisemitismu dochází prakticky denně.

Přes závažnost některých zjištění je nutné opět konstatovat, že Česká republika představuje pro židovskou komunitu bezpečnou zemi, zejména pak ve srovnání s jinými státy střední a západní Evropy. Antisemitismus v internetovém prostředí však představuje z dlouhodobého hlediska a v celosvětovém měřítku výzvu, kterou nelze podceňovat.

2 | ÚVOD

2.1 | ÚČEL VÝROČNÍ ZPRÁVY O PROJEVECH ANTISEMITISMU ZA ROK 2021

Výroční zprávu o projevech antisemitismu v České republice za rok 2021 (dále jen VZ) připravuje FŽO pro vnitřní potřeby židovských komunit v České republice (dále jen ČR), ale i pro potřeby dalších institucí, které údaje o antisemitismu zpracovávají. Cílem zprávy je poskytnout v rozsahu získaných informací ucelený obraz o projevech antisemitismu, trendech a společenském klimatu ve vztahu k projevům antisemitismu.

2.2 | METODOLOGIE A TERMINOLOGIE

Základní část Výroční zprávy tvoří informace o antisemitských incidentech, které v roce 2021 FŽO zaznamenala. FŽO považuje za antisemitský incident takový čin nebo projev, který odpovídá níže uvedené pracovní definici antisemitismu (viz kapitola 2.3), přičemž antisemitské incidenty mohou nabývat různých podob od útoků na majetek, fyzických nebo verbálních útoků a vyhrožování až po příspěvky na internetu a na sociálních sítích. Shromážděná data pocházejí od obětí antisemitských incidentů, od českých židovských organizací a komunit i od široké veřejnosti, od Policie ČR a z otevřených zdrojů, mezi které patří jak média hlavního proudu, tak

webové stránky monitorovaných organizací. Vzhledem k tomu, že FŽO čerpá výlučně z otevřených zdrojů a dostupnost relevantních dat závisí mimo jiné na ochotě, schopnosti a možnostech obětí i svědků projevy antisemitismu hlásit, neodráží počet incidentů zveřejněných ve Výroční zprávě plný počet událostí, které se v uplynulém roce odehrály.

VZ obsahuje pouze obecné výčty antisemitských incidentů a textů, které FŽO za rok 2021 eviduje. Pro ilustrativní příklady zveřejněné v této zprávě platí, že z důvodu ochrany osobních údajů jsou u použitých diskusních příspěvků a u příspěvků na sociálních sítích záměrně nečitelná jména i profilové fotografie. Obdobně s ohledem na poškozené i svědky a jejich bezpečnost nejsou u adresných incidentů uvedeny detaily umožňující identifikaci. Pouze v případě osobně zaměřených útoků, které publikovaly veřejně činné osoby, jež se samy staly cílem takového útoku, ponechává VZ identifikační údaje v plném rozsahu. Ukázky a citace z jednotlivých incidentů uvádí VZ v doslovném znění včetně překlepů, stylistických a gramatických chyb.

Všechny URL zdroje, na něž VZ odkazuje, byly přístupné k 19. 1. 2022.

Antisemitské incidenty rozděluje VZ při další analýze do kategorií a třídí je podle (1) druhu, (2) ideologie, (3) obsahu, (4) cíle nebo (5) média, jehož prostřednictvím se jednotlivé incidenty odehrály. Vzhledem k tomu, že VZ pracuje i s pojmy v českém právu dosud nedefinovanými a do značné míry nejednoznačnými, využívá při kategorizaci incidentů kromě pracovní definice antisemitismu i pracovní definice pojmů „extremismus“[1], „dezinformace“ a „propaganda“ podle Ministerstva vnitra ČR (dále jen MV ČR)[2].

[1] https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx
[2] https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/definice-dezinformaci-a-propagandy.aspx

Při hodnocení společensko-politického vývoje v ČR za minulý rok se VZ opírá o uveřejněné dokumenty státních institucí, především pak o pololetní zprávu MV ČR[3]. Shrnutí evropských i světových souvislostí čerpá mimo jiné z údajů britské organizace Community Security Trust (CST)[4] či organizací American Jewish Committee (AJC)[5], Jewish Agency (JA)[6], European Jewish Congress (EJC)[7] ad.

2.3 | PRACOVNÍ DEFINICE ANTISEMITISMU

Pro tuto zprávu je určující pracovní definice antisemitismu, kterou používá Mezinárodní aliance pro připomínku holokaustu (dále jen IHRA)[8]. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR přijala usnesení, jímž se k této definici hlásí, dne 25. 1. 2019[9], Senát Parlamentu ČR dne 30. 1. 2019[10].

Cílem pracovní definice antisemitismu je mimo jiné poskytnout praktický návod, jak identifikovat incidenty a sbírat data, obsahuje rovněž konkrétní ilustrativní příklady projevů antisemitismu.

„Antisemitismus je takový způsob nazírání na Židy, který vyústí v nenávist vůči nim. Slovní a fyzický antisemitismus je namířen proti Židům i nežidovským osobám, případně jejich majetku, proti židovským společnostem, institucím a náboženským komunitám.“

[3] https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-extremismu-odboru-bezpecnostni-politiky-mv.aspx
[4] https://cst.org.uk/
[5] https://www.ajc.org/
[6] https://www.jewishagency.org/
[7] https://eurojewcong.org/
[8] https://www.holocaustremembrance.com/sites/default/files/press_release_document_antisemitism.pdf
[9] https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=12305
[10] https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/90463/75783

„Dále může tato nenávist být směrována proti Izraeli, jako židovskému státu. Antisemitismus velmi často obviňuje Židy z konspirace za účelem škodit lidstvu a mnohdy viní Židy z toho, že mohou za vše, co dopadne špatně. Tato nenávist se projevuje v rétorice, v psaném projevu, vizuálních formách a akcích a projevuje se hrozivými stereotypy a negativními charakterovými rysy.

Současné příklady projevů antisemitismu ve veřejném životě, v médiích, na školách, na pracovištích a v náboženských oblastech jsou uvedeny níže. V úvahu je vzat souhrn příkladů incidentů, ovšem tento seznam není limitní:

- *Volání po a napomáhání, případně ospravedlňování ubližování Židům či jejich zabíjení ve jménu radikálních ideologií nebo extremistických náboženských názorů.*
- *Používání lživých, odlidšťujících, démonizujících nebo stereotypních tvrzení o Židech jako jednotlivcích nebo o Židech kolektivně, a hlavně, i když ne výlučně, šíření mýtu o světovém židovstvu a jeho kontrole nad médii, ekonomikou, vládami a dalšími veřejnými institucemi.*
- *Obviňování Židů jako těch, kteří mohou za všechny skutečné i domnělé zločiny spáchané jak jednotlivci, tak skupinami a dokonce i za zločiny spáchané nežidovskými osobami.*
- *Popírání faktu, rozsahu a mechanismu (např. existence plynových komor) záměrné genocidy židovského lidu páchané nacionálně-socialistickým Německem a jeho podporovateli a spoluviníky během II. světové války (holokaust).*
- *Obviňování Židů jako jednotlivců a Izraele jako židovského státu z toho, že si holokaust vymysleli nebo ho zveličují.*
- *Obviňování Židů z toho, že upřednostňují Stát Izrael a domnělé priority světového židovstva před zájmy států, jejichž jsou občany.*

Příklady toho, jak se antisemitismus může projevovat vůči Státu Izrael v celkovém souhrnu, mohou být následující:

- *Popírání práva židovského lidu na sebeurčení, např. tvrzení, že existence Státu Izrael je založena na rasismu.*
- *Uplatňování standardů chování a očekávání, které nejsou uplatňovány vůči jiným demokratickým státům.*
- *Charakterizace Státu Izrael a Izraelců používáním tvrzení a symbolů spojovaných s klasickým antisemitismem (např. tvrzení, že Židé zabili Ježíše Krista, nebo mýtus o používání křesťanské krve).*
- *Srovnávání současného konání a politiky Státu Izrael s nacistickou politikou.*
- *Kolektivní obviňování Židů za akce Státu Izrael."*

Samozřejmě, že kritika Izraele podobná té, která je uplatňována také vůči jiným zemím, nemůže být považována za antisemitismus.

Antisemitské činy jsou trestné, pokud jsou takto definovány v zákonech (např. v některých zemích je to popírání holokaustu nebo distribuce antisemitských materiálů).

Trestné činy jsou považovány za antisemitské tehdy, pokud je cíl útoku vybrán proto, že je židovský nebo se Židy spojený, a to nezávisle na tom, zda jde o osoby, či majetek – např. domy, školy, náboženské budovy a hřbitovy.

Diskriminací založenou na antisemitismu je popření práva Židů na využívání nabídek a služeb přístupných ostatním lidem. Takováto diskriminace je nezákonná v mnoha státech."[11]

[11] https://www.fzo.cz/projekty-fzo/forum-proti-antisemitismu/pracovni-definice-antisemitismu/

2.4 | 3D TEST

VZ také užívá pojmu „nový antisemitismus“. Tento termín není v českém právním prostředí kodifikován, z pohledu FŽO je však z metodologického hlediska užitečným nástrojem, neboť dobře vystihuje podstatu nelegitimní kritiky Státu Izrael tak, jak ji vymezuje výše uvedená pracovní definice antisemitismu. Koncept nového antisemitismu odkazuje na tzv. 3D test, jehož autorem je Natan Šaransky[12]. Podle tohoto testu se za antisemitský považuje takový výrok, jenž obsahuje minimálně jedno z tzv. 3 D.

První D symbolizuje démonizaci Izraele („Demonization“), tedy označování Izraele za zhmotnělé zlo, agresi. Příkladem může být přirovnávání politiky Státu Izrael k nacistickému Německu nebo palestinských uprchlických táborů ke koncentračním táborům apod.

Druhým D označuje Šaransky dvojí standard („Double Standards“), který je selektivně aplikován na Stát Izrael při posuzování jeho zahraniční politiky či vnitřních záležitostí. Izrael je především v rámci Organizace spojených národů terčem množství jednostranných odsuzujících prohlášení a rezolucí, zatímco jiné státy, mnohdy nedemokratické, autoritářské a totalitní, kritice čelit nemusí a samy jsou nejednou těmi, kdo vystupují vůči Státu Izrael jako arbitr dodržování mezinárodních zákonů a lidských práv.

Třetí D symbolizuje delegitimizaci Státu Izrael („Delegitimization“). Jako antisemitské mohou být hodnoceny takové výroky, které popírají právo Státu Izraele na existenci[13].

[12] http://www.jcpa.org/phas/phas-sharansky-f04.htm
[13] Stejné definice a aplikační kritéria jako tato zpráva využívá ve svých analýzách také například organizace FRA (https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/fra_cs).

3 | HLAVNÍ UDÁLOSTI A TRENDY V OBLASTI ANTISEMITISMU V ČESKÉ REPUBLICE

Českou republiku je i nadále možné charakterizovat jako zemi, v níž k antisemitskému násilí a otevřené diskriminaci dochází vzácně. Přesto nelze ignorovat konstantní meziroční zvyšování počtu projevů antisemitismu, které je patrné především ve virtuálním prostředí. Tyto projevy ovlivnila v roce 2021 zejména nepolevující globální pandemie nemoci covid-19. V přímé či nepřímé souvislosti s epidemickou situací došlo k nepřehlédnutelnému upevnění, rozšíření a prohloubení některých antisemitských narativů. V globálním kontextu narůstajících obav z radikalizace jednotlivců a skupin, k němuž mohou přispívat nové technologie a rostoucí polarizace společnosti, nelze nenávistné projevy ve virtuálním prostředí přezírat[14].

Na znepokojivý nárůst projevů antisemitismu v EU i za jejími hranicemi reagovala také Evropská komise, která v říjnu 2021 představila *Strategii pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života* (2021–2030)[15]. Ve sdělení Evropské komise (dále jenom Sdělení) Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru re-

[14] Na skutečnost, že radikalizace představuje čím dál naléhavější a rostoucí přeshraniční hrozbu, dlouhodobě upozorňuje řada institucí, mj. také Evropský parlament: https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/security/20210121STO96105/radikalizace-v-eu-co-vlastne-znamena-a-jak-ji-predchazet

[15] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/combating-antisemitism/eu-strategy-combating-antisemitism-and-fostering-jewish-life-2021-2030_cs?etrans=cs

gionů ze dne 5. 10. 2021 mj. stojí, že pandemie covid-19 ukázala, jak mohou staré antisemitské předsudky znovu vyplout na povrch a podnítit nové konspirační mýty a nenávist na internetu i mimo něj. Židé byli během pandemie jednou z nejnapadanějších komunit; byli nepodloženě obviňováni z toho, že virus vytvořili a že vyvinuli očkovací látky s cílem dosáhnout zisku[16].

Strategie obsahuje řadu opatření, jež jsou postavena na 3 pilířích: (1) předcházení všem formám antisemitismu, (2) ochrana a rozvoj židovského života a (3) podpora výzkumu, vzdělávání a památky obětí holokaustu. Komise ve strategii navrhuje opatření na zintenzivnění spolupráce s internetovými společnostmi s cílem omezit antisemitismus na internetu, zlepšení ochrany veřejných prostor a míst bohoslužeb, zřízení evropského výzkumného střediska pro současný antisemitismus a vytvoření sítě míst, kde došlo k holokaustu[17].

Učinit kroky ke zlepšení situace v oblasti boje proti antisemitismu se zavázala v říjnu 2021 také Česká republika. Na *Mezinárodním fóru k připomínce holokaustu a boji proti antisemitismu* ve švédském Malmö vystoupil tehdejší ministr zahraničí Jakub Kulhánek[18] a představil tři konkrétní české závazky: (1) vytvoření České národní strategie boje proti antisemitismu, (2) otevření státní příspěvkové organizace Památník ticha a (3) uspořádání mezinárodní konference k Terezínské deklaraci v rámci českého předsednictví v Radě EU v roce 2022. Šéf české diplomacie se na konferenci vyjádřil rovněž

[16] Plné znění Sdělení v češtině je k nalezení zde: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0615&from=EN

[17] https://www.euroskop.cz/13/37981/clanek/spravedlnost-svoboda-a-bezpecnost-v-rijnu-2021/

[18] Jakub Kulhánek zastával post ministra zahraničí České republiky v období od 21. dubna 2021 do 17. prosince 2021: https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/jakub-kulhanek-187862/

k problematice projevů antisemitismu a nenávisti na sociálních sítích. Je podle něj *„nezbytné zajistit bezpečné a odpovědné on-line prostředí. Zároveň musí dojít ke zkrácení času mezi výskytem antisemitských a nenávistných projevů na internetu a sociálních sítích a jejich odstranění a potrestání (…) Co je trestné off-line, musí být trestné on-line.“*[19]

Česká republika byla v roce 2021 jednou z 11 zemí, které se vyslovily proti rezoluci OSN, podle které je jediným platným pojmenováním Chrámové hory v Jeruzalémě její arabský název al-Haram aš-Šarif. Některé reakce poukazují na skutečnost, že toto pojmenování odmítá židovské i křesťanské vazby na Chrámovou horu a že rezoluce samotná neobsahuje žádnou zmínku o židovské minulosti města (více v kapitole 4 EVROPA A SVĚT)[20]. Česko se rovněž zařadilo mezi země, které se v uplynulém roce odmítly zúčastnit Durbanské konference proti rasismu (Světová konference OSN proti rasismu). Rozhodnutí vyšlo z historických obav z šíření antisemitismu a zneužití platformy k útokům proti Izraeli[21].

Významnými distributory projevů antisemitismu byly v roce 2021 platformy, jejichž obsah je postaven na šíření dezinformací a konspiračních teorií, které oživovaly a tematizovaly tradiční antisemitské stereotypy zejména v souvislosti s pandemií koronaviru (více v kapitole 3.4 Dezinformační platformy). Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám (CTHH), pracoviště Ministerstva vnitra (MV ČR), dlouhodobě upozorňovalo na narůstající zá-

[19] Tisková zpráva Ministerstva zahraničních věcí (MZV ČR) je k nalezení zde: https://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2021_10_13_ministr_kulhanek_prednesl_projev_na.html

[20] Ministr zahraničí Jakub Kulhánek v této souvislosti uvedl: „Valné shromáždění OSN ve středu schválilo rezoluci, která popírá židovské a křesťanské vazby na Chrámovou horu. Původně navržené neutrální stanovisko jsem se rozhodl následně změnit na jasné proti.“: https://echo24.cz/a/SMGLm/osn-prejmenovalo-chramovou-horu-v-jeruzaleme-vyhovelo-arabum-proti-izraeli

[21] Vyplývá z prohlášení tehdejšího ministra zahraničí Jakuba Kulhánka: https://denikn.cz/minuta/663771/

jem veřejnosti o témata spojená s nemocí covid-19. Zvýšená poptávka po informacích se současně projevovala i větším množstvím dezinformací, fabulací či manipulací a jejich novými variacemi. Dezinformační narativy se podle CTHH staly nosnou součástí ideologie extremistických uskupení a vedou k radikalizaci části veřejnosti[22].

Jedním z nejvýraznějších trendů, který se v průběhu sledovaného období neustále prohluboval a rozvětvoval, bylo přirovnávání současné situace ve společnosti k postavení Židů během II. světové války. Jedním z pilířů této zcela ahistorické teze, která nemá žádné reálné či racionální jádro, se stalo zneužívání žluté šesticípé hvězdy jakožto obecně srozumitelného symbolu holokaustu.

Oživení tohoto symbolu ve veřejném prostoru vzbudilo v roce 2021 značný mediální zájem poprvé v lednu na pražské demonstraci, která byla svolána jako protest proti vládním opatřením k zamezení šíření koronaviru, na podporu bývalého prezidenta USA Donalda Trumpa a na zpochybnění okolností úmrtí bývalého slovenského policejního prezidenta Milana Lučanského. Někteří z účastníků demonstrace měli na oblečení připnutou žlutou šesticípou hvězdu s nápisem *„Neočkovaný“*[23].

Na tuto skutečnost reagovala řada organizací a osobností politického i společenského života a upozorňovala na nebezpečný fenomén trivializace holokaustu a znevažování památky jeho obětí. Společné prohlášení v lednu vydali generální sekretáři České biskupské konference, Ekumenické rady

[22] Přehled hlavních dezinformačních trendů a sdělení podle CTHH MV ČR: https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-trendu-a-sdeleni.aspx

[23] Informaci přinesla řada domácích zpravodajských serverů, mj. Romea.cz: https://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/fotoreportaz-zidovske-hvezdy-extremiste-drive-bojujici-proti-islamu-uprchlikum-nebo-romum.bizarni-demonstrace-za-trumpa-a

Zdroj: https://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/fotoreportaz-zidovske-hvezdy-extremiste-drive-bojujici-proti-islamu-uprchlikum-nebo-romum.bizarni-demonstrace-za-trumpa-a (8. 1. 2021)

církví v ČR a Federace židovských obcí v ČR. V prohlášení mj. uvádějí: *„Pokud si někdo tento symbol přivlastňuje a jeho užitím se chce stavit na roveň šesti milionů zavražděných v koncentračních a vyhlazovacích táborech, nelze v tom vidět nic jiného než nevkusný a vypočítavý cynismus, který překračuje všechny myslitelné hranice."*[24] Zneužití tohoto symbolu odsoudil i bývalý velvyslanec Státu Izrael v České republice J.E. Daniel Meron[25] nebo ředitel Židovského muzea v Praze Leo Pavlát, podle nějž *„srovnávat, byť nepřímo*

[24] https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/210111prohlaseni-generalnich-sekretaru-cbk-erc-cr-a-fzo-cr-ke-zneuziti-symbolu-zidovske-hvezdy
[25] https://twitter.com/ambmeron/status/1347970394263851008?lang=cs

genocidní perzekuci Židů s restriktivním opatřením je fakticky zcela nesmyslné. Také to trivializuje holokaust jako historický fakt."[26]

Na absurditu srovnávání protiepidemických opatření s holokaustem reagoval také předseda Židovské obce v Praze František Bányai, který ve svém stanovisku upozornil mj. na skutečnost, *že „pouhý zákaz navštěvovat hospody, restaurace, divadla a stadiony by oběti holokaustu braly jako mimořádně skvělou možnost, pokud by jim taková možnost byla dána – Židé by tím nebyli ohroženi na životě."*[27]

Přirovnávání současné společenské situace k situaci Židů v období protektorátu Čechy a Morava a používání symbolu žluté šesticípé hvězdy s variacemi nápisu *„Neočkovaný"* se v průběhu roku 2021 stávalo stále intenzivnější a ve formě paradigmatické dezinformační normy pevně zakotvilo v projevech nesouhlasu s protipandemickými opatřeními. Zneužívání symbolu šoa či nevhodná přirovnání přitom nelze přisuzovat pouze zastáncům jedné ideologie, lze je totiž pozorovat u radikálně smýšlejících jedinců či skupin napříč celým ideologickým spektrem, u nevyhraněné části obyvatelstva, i u nejrůznějších představitelů veřejného či politického života.

Projevy antisemitismu v České republice v roce 2021 významně formovaly rovněž zahraniční události. Nejvýrazněji se tak stalo v průběhu května, kdy bylo v návaznosti na vzplanutí izraelsko-palestinského konfliktu a na následnou izraelskou operaci *Strážce zdí* (Guardian of the Walls) zaznamenáno zvýšené množství případů antisemitských útoků, a to nejen v on-line prostoru.

[26] https://cnn.iprima.cz/odpurci-ockovani-se-zlutou-hvezdou-trivializuji-holocaust-varuje-pavlat-16743
[27] https://www.facebook.com/ZOvPraze/posts/4206129772825294

3.1 | REAKCE NA VÝROČNÍ ZPRÁVU O PROJEVECH ANTISEMITISMU ZA ROK 2020

Informaci o vydání VZ 2020 přinesla kromě oficiální tiskové zprávy FŽO také řada domácích médií. Stejně jako v předchozích letech lze konstatovat, že největší množství reakcí se objevilo v souvisejících diskusích na zpravodajských serverech. Mezi převážně neutrálními či obecně polemizujícími komentáři bylo možné nalézt také tvrzení: *„Oni jsou tím antisemitismem*

Zdroj: VKontakte

nemocní."[28] nebo výrok: *„Stále slyšíme o zvyšování počtu antisemitských projevů. Ty se táhnou celou historií jak žlutá nit. Ale zodpověděl již někdy někdo proč tomu tak je? V historii zřejmě ano ale nesmí se to říkat veřejně…"*[29] Na sociální síti VKontakte byl zaznamenán také příspěvek s odkazem na VZ 2020 a komentářem: *„Vládne ti ten, koho nemůžeš kritizovat".*

3.2 | PRAVICE A KRAJNÍ PRAVICE

Řada domácích i zahraničních odborníků se v uplynulém roce věnovala fenoménu radikalizace společnosti vlivem vývoje pandemie nemoci covid-19 a souvisejících vládních opatření. V českém prostředí je možné pozorovat, že pandemie radikalizovala část společnosti a odmítání očkování proti koronaviru se stalo dalším tématem v ideologii současné radikální pravice[30]. Neonacistická scéna se pokoušela využít tématu pandemie k rozpracování a oživení tradičních antisemitských stereotypů o židovském spiknutí[31]. Současně pokračoval trend z předchozího monitorovaného období, kdy krajně pravicoví aktivisté přebírali a implementovali do

[28] Diskuse u článku na zpravodajském serveru iDNES.cz: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/federace-zidovskych-obci-antisemitismus-nenavistne-projevy.A210609_093351_domaci_ajez/diskuse

[29] Diskuse u článku na zpravodajském serveru Lidovky.cz: https://www.lidovky.cz/domov/federace-zidovskych-obci-loni-evidovala-o-180-antisemitskych-projevu-vice.A210609_094437_ln_domov_hetom/diskuse

[30] K tématu se pro české média vyjádřil mj. prof. Ondřej Císař, sociolog působící na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze v Sociologickém ústavu Akademie věd: https://eurozpravy.cz/domaci/politika/rozhovor-pandemie-radikalizuje-cast-spolecnosti-tvrdi-sociolog-cisar.2c73f79e/. Expert na terorismus a extremismus Miroslav Mareš z Masarykovy univerzity v Brně zase upozornil na některé závěry zprávy evropského policejního úřadu Europol, vydané v červnu 2021: https://www.europol.europa.eu/publications-events/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2021-tesat „Zpráva například zmiňuje neonacistickou strukturu Siege, do které se podle Europolu zapojují i teenageři z České republiky," řekl Miroslav Mareš v rozhovoru pro Lidovky.cz: https://www.lidovky.cz/svet/pandemie-posilila-extremisty-varuje-europol.A210623_150900_ln_zahranici_liluj

[31] Řekl Miroslav Mareš v rozhovoru pro Novinky.cz: https://www.novinky.cz/domaci/clanek/extremiste-se-chteji-prizivit-na-odporu-k-opatrenim-40353952

svých ideologických konstruktů nejrůznější dezinformace a konspirační teorie[32].

3.2.1 | TRADIČNÍ KRAJNĚ PRAVICOVÉ SUBJEKTY

V únoru pražský vrchní soud pravomocně zamítl odvolání neparlamentní strany Národní demokracie (ND), která se žalobou na ochranu pověsti domáhala omluvy a vyřazení ze zpráv MV ČR o extremismu za rok 2015 a první pololetí 2016. ND se sama definuje jako *„konzervativní, vlastenecká a národovecká strana" s* úkolem zachovat a rozvíjet národ. Podle ministerstva vnitra však naplňuje znaky, podle nichž ji lze do zpráv o extremismu zařadit[33].

3.2.2 | XENOFOBNĚ POPULISTICKÉ POLITICKÉ STRANY A SUBJEKTY

Nejvýznamnějším uskupením s dominujícími xenofobními a vyhroceně nacionalistickými prvky zůstalo nadále hnutí Svoboda a přímá demokracie[34].

Bývalý poslanec Lubomír Volný sdílel v lednu na sociální síti Facebook koláž přirovnávající očkování k holokaustu, převzatou ze zahraničních

[32] Tvrzení navazuje na jeden ze závěrů Zprávy o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky za rok 2020 vydané v červnu 2021: https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocni-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx

[33] O tom, že primárním cílem a účelem zpráv MV ČR nebylo dehonestovat ND, nepravomocně rozhodl Městský soud v Praze již v dubnu 2019: https://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/strana-narodni-demokracie-kterou-vede-antisemita-adam-b.bartos-je-extremisticka.potvrdil-to-prazsky-vrchni-soud. Předsedovi ND Adamovi B. Bartošovi byl v souvislosti s vydáváním antisemitských knih, článků a komentářů vyměřen v roce 2018 dvouletý podmíněný trest s tříletou zkušební dobou. V srpnu 2019 Nejvyšší soud zamítl jeho dovolání. Neuspěl ani u Ústavního soudu v roce 2020: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/adam-b-bartos-ustavni-soud-stiznost-odmitl-protizidovske-knihy-a-clanky.A200604_095830_domaci_chtl

[34] Konstatuje zatím poslední dostupná Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky za rok 2020, vydaná v červnu 2021: https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocni-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx Tento trend pokračuje i v aktuálně sledovaném období, podle odborníka na extremismus Miroslava Mareše z Masarykovy univerzity v Brně hnutí dokázalo eliminovat případné konkurenty krajně pravicové či protiočkovací scény: https://www.novinky.cz/domaci/clanek/proticovidova-opatreni-mobilizuji-extremisty-40376224

Zdroj: https://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/poslanec-volny-zverejnil-nechutnou-kolaz-ockovani-prirovnal-k-holokaustu-misto-arbeit-macht-frei-je-na-brane-koncentraku-v (12. 1. 2021)

serverů[35]. Po neúspěchu v říjnových volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 2021 prohlásil, že si připadá *„jako Žid v Německu za Hitlera"* [36].

[35] https://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/poslanec-volny-zverejnil-nechutnou-kolaz-ockovani-prirovnal-k-holokaustu-misto-arbeit-macht-frei-je-na-brane-koncentraku-v

[36] Lubomír Volný byl v roce 2017 do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky zvolen za hnutí SPD. V březnu 2019 z hnutí SPD vystoupil a založil vlastní hnutí Jednotní – alternativa pro patrioty (JAP). V únoru 2021 začal působit v politickém seskupení VOLNÝ blok. Po neúspěchu v parlamentních volbách v říjnu 2021 prohlásil: *„Modlil jsem se za 21 %, abychom mohli sestavovat vládu. Samozřejmě rád nejsem. Úplně přesně si připadám jako Žid v Německu za Hitlera*.": https://cnn.iprima.cz/reakce-na-vysledky-slachta-se-raduje-volny-si-pripada-jako-zid-v-nemecku-za-hitlera-35345

3.3 | LEVICE A KRAJNÍ LEVICE

Podobně jako v uplynulých letech, těžiště levicových aktivit a vyjádření ve vztahu k české židovské komunitě spočívalo v roce 2021 především v kritice Státu Izrael. Výraznější změnou neprošla ani terminologie krajně levicového narativu, v němž se k popisování Státu Izrael či jeho právního řádu i nadále často používají termíny jako „okupace", „kolonizace", „rasismus", „apartheid", „agrese" apod.

Česká krajní levice se v této souvislosti v uplynulém roce nejvýrazněji projevila během květnového vzplanutí izraelsko-palestinského konfliktu[37].

V květnu 2021 občanské iniciativy *Ne naším jménem – za spravedlivý mír na Blízkém východě*, *Židovský hlas solidarity*, *Mezinárodní hnutí solidarity (ISM CZ)* a *Přátelé Palestiny* zaslaly ministrovi zahraničí Jakubovi Kulhánkovi otevřený dopis, ve kterém mj. vyzvaly k vyvěšení palestinské vlajky na budovu Černínského paláce. V dopise se dále uvádí: *„Jako občané ČR považujeme za nepřijatelné bezprecedentní vyvěšení vlajky Izraele na vládní budovu svrchované ČR v den Nakby, kdy si Palestinci připomínají vyhánění ze svých domovů v roce 1948 a kterou jim nyní obzvláště těžce zpřítomnilo vyhánění dnešní. (…) Stejně tak si Vám dovolujeme připomenout, že celý tzv. izraelsko-palestinský konflikt nevznikl až s vyhlášením státu Izrael a první izraelsko-arabskou válkou, ale s etnickým čištěním Palestiny ještě před vznikem Izraele. (…) Ignorovat tyto souvislosti znamená přehlížet apartheidní povahu Izraele. (…) Znamená to přehlížet dlouho-*

[37] Série vzájemných ozbrojených úderů vedených mezi IDF (operace Strážce zdí) a palestinskými odbojovými organizacemi (operace Meč Jeruzaléma vedená především hnutími Hamás a Palestinský islámský džihád). Trvala 11 dní a vyžádala si stovky obětí a tisíce zraněných. Zdroj: https://www.lidovky.cz/svet/izrael-podle-mistnich-medii-schvalil-primeri-ktere-ma-ukoncit-konflikt-s-gazou.A210520_212726_ln_zahranici_lros

dobou okupaci a kolonizaci palestinských území se všemi důsledky, které z ní pro Palestince plynou…"[38]

K izraelsko-palestinskému konfliktu v předchozím roce zaujal veřejné stanovisko rovněž Komunistický svaz mládeže (KSM). V červencovém vydání on-line časopisu Mladá pravda mj. prezentoval své postoje k aktuálnímu dění v Izraeli a k následným reakcím v České republice, např.: *„Představitelé naší vlády i opozice, včetně třeba i prezidenta Miloše Zemana, kteří ve jménu servility k americkému imperialismu jednostranně nekriticky podporují izraelský stát, včetně jeho rasistického a apartheidního režimu, a vyvěšují jeho vlajky na veřejné budovy, jen stěží mohou rozdýchat ten fakt, že naše veřejnost a především mladí lidé vidí dlouho zamlčovanou pravdu a jejich postoje se s propagandou současného režimu v zásadě neshodují."* V jiném článku ve společném prohlášení evropských komunistických organizací mládeže KSM zasílá *„své pozdravy velkým akcím solidarity s lidem Palestiny, které v těchto dnech probíhají po celém světě a žádají konec krveprolití i barbarské okupace"*[39].

Jednou z demonstrací na podporu Palestiny, která se v květnu uskutečnila v Praze, se zabývala Policie České republiky. Na akci, které se zúčastnilo několik desítek osob, byli mj. spatřeni také nezletilí účastníci s čelenkami s arabským nápisem al-Kassám (ozbrojené křídlo radikálního hnutí Hamás)[40].

[38] https://ism-czech.org/2021/05/18/tiskova-zprava-obcanske-iniciativy-odeslaly-otevreny-dopis-ministru-kulhankovi-s-zadosti-o-vyveseni-palestinske-vlajky/. Analýze konfliktu se věnovala řada odborníků, mj. The Washington Institute for Near East Policy: https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/sword-jerusalem-vs-guardian-walls-gaza-and-next-lebanon-war.

[39] Červencové vydání časopisu Mladá pravda je k nalezení zde: http://www.ksm.cz/images/MP022021a5.pdf

[40] https://echo24.cz/a/S5j3C/policie-proveruje-arabske-napisy-na-demonstraci-pred-izraelskou-ambasadou

Zdroj: https://echo24.cz/a/S5j3C/policie-proveruje-arabske-napisy-na-demonstraci-pred-izraelskou-ambasadou (19. 5. 2021)

3.4 | DEZINFORMAČNÍ PLATFORMY

Koronavirus, protipandemická opatření a vývoj epidemické situace doma a v zahraničí představovaly i v posledním sledovaném období stěžejní témata jak v hlavním mediálním proudu, tak na dezinformačních platformách. Ty patřily v roce 2021 v souladu s trendy nastolenými během uplynulých let mezi významné producenty a šiřitele antisemitských článků a komentářů.

Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám (CTHH), pracoviště MV ČR, identifikovalo několik typů dlouhodobých narativů v oblasti hlavních dez-

informačních trendů a sdělení[41]. Jedním z nejčastějších tvrzení je podle CTHH mj. to, že *„západní producenti vakcín proti nemoci covid-19 jsou nedůvěryhodní, mají temnou minulost a zákeřné zájmy, popřípadě jsou ve vleku zlých globálních elit*".

Server Investigace.cz v prosinci představil seznam patnácti nejsdílenějších příspěvků na sociální síti Facebook[42]. Jedním z nich je článek zveřejněný na portálu CZ24NEWS, převzatý z dezinformační platformy Aeronet. Článek obsahuje mj. tvrzení: *„Panečku, rodí se nám tu další macaté chucpe, které v tomto případě ale nezacvakali goyim, ale izraelští Židé. Pamatujte, co jsem už několikrát říkal, že Izrael je vždy první v privilegizaci i v likvidaci."*[43]

3.5 | PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Vydávání antisemitské literatury provázela v posledních letech značná pozornost ze strany veřejnosti i ze strany orgánů činných v trestním řízení. Není proto překvapivé, že aktivita subjektů spojovaných s vydáváním podobně zaměřených titulů je dosti utlumená. V produkci monitorovaných

[41] CTHH zároveň upozorňuje na skutečnost, že se jedná o výčet jednotlivých typů, ve skutečnosti zaznamenaná sdělení často vykazují kombinaci několika narativů: https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/koronavirus-prehled-hlavnich-dezinformacnich-trendu-a-sdeleni.aspx

[42] Analýza se týkala téměř 500 000 zpráv z 63 českých zpravodajských a publicistických serverů, a to včetně serverů konspiračních či bulvárních, publikovaných od ledna 2021 do období křesťanských Vánoc: https://www.investigace.cz/zpravy-roku-2021/

[43] Článek https://cz24.news/sokujici-mega-skandal-zkorumpovane-vlady-se-v-tajne-smlouve-s-pfizerem-se-zavazali-blokovat-superucinny-ivermectin-vsechny-body-tzv-smlouvy-jsou-pouze-ve-prospech-pfizeru-a-na-ukor-podpisujicic/ měl podle serveru Investigace.cz na sociální síti Facebook celkem 19 447 sdílení. Portál CZ24NEWS jej převzal z platformy Aeronet, kde vyšel o den dříve s jiným titulkem: https://aeronet.cz/news/pfizer-leak-na-verejnost-unikla-duverna-smlouva-pfizeru-o-dodavkach-mrna-vakciny-comirnaty-500-a-uz-je-jasne-proc-vlady-blokuji-ivermectin-ve-smlouve-s-pfizerem-se-k-tomu-totiz-de-facto-zavazaly/

krajně pravicových nakladatelství se v uplynulém roce neobjevily žádné nové knihy.

V roce 2021 došlo k posunu mj. v kauze nakladatelství Bodyart Press s.r.o. a titulu *Mýtus 6 miliónů* autora Davida L. Hoggana. Odborníci toto dílo považují za zakladatelský literární počin fenoménu popírání holokaustu. Nakladatelství se v průběhu trestního řízení hájilo argumentem, že knihu vydalo ke studijním účelům[44]. Případ, který vyšetřovalo Krajské ředitelství policie kraje Vysočina, byl v březnu 2021 odložen s odůvodněním, že nejde o trestný čin[45]. Rozhodnutí posléze nechalo přezkoumat Nejvyšší státní zastupitelství a v srpnu 2021 policisté zahájili v souvislosti se zmíněnou knihou trestní stíhání jedné fyzické a jedné právnické osoby[46]. V říjnu 2021 podal státní zástupce kvůli vydání a šíření knihy obžalobu na jednu fyzickou a jednu právnickou osobu k Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou[47]. Rozsudek byl vynesen v lednu 2022, soud ve Žďáru nad Sázavou uznal vydavatelství Bodyart Press s.r.o. a jeho jednatelku Hedviku Fiksovou vinnými z přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia a uložil jim peněžitý trest v cel-

[44] Kniha *Mýtus 6 miliónů* obsahuje např. tvrzení, že údaj o šesti milionech židovských obětí nacismu je „*záměrným a bezostyšným*" paděláním historie a že jde o „*legendu genocidy*". V nakladatelství Bodyart Press s.r.o. kniha vyšla v roce 2016. Ještě v prvním čtvrtletí 2020 byla dostupná u internetových prodejců spolu s dalšími tituly, které se otevřeně hlásily k protižidovské agitaci. Jejich výčet je k nalezení v loňské VZ, kterou vydala FŽO: https://www.fzo.cz/wp-content/uploads/FZO-VZ20-F4-email.pdf, str. 10.

[45] Mluvčí Krajského ředitelství policie kraje Vysočina v březnu 2021 uvedla: „*Prověřování případu, na který se dotazujete, jsme ukončili odložením podle paragrafu 159 a odst. 1 trestního řádu. Nejde-li ve věci o podezření z trestného činu, státní zástupce nebo policejní orgán věc odloží usnesením, jestliže není namístě vyřídit věc jinak.*": https://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/podle-policie-neni-trestne-vydavat-knihu-popirajici-holokaust.pripad-bible-popiracu-prosetri-nejvyssi-statni-zastupitelstvi

[46] O skutečnosti informoval mj. server iROZHLAS: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/policie-obvinila-nakladatelstvi-kniha-popirajici-holokaust_2109012126_piv

[47] Podle vyjádření státního zástupce Martina Černého byla v této trestní věci „*podána k Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou obžaloba na jednu fyzickou a jednu právnickou osobu ve stejném skutkovém rozsahu, jak bylo navrženo policejním orgánem.*": https://nasregion.cz/nakladatelstvi-bodyart-press-jde-k-soudu-kvuli-knizce-popirajici-holocaust-240932/

kové výši 60 000 Kč. Žalobce i obhájce si ponechali lhůtu na případné odvolání[48].

Z popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia byly v červnu 2021 policií obviněny také čtyři soukromé a dvě právnické osoby – nakladatelství Guidemedia etc s.r.o., distribuční společnost Náš směr s.r.o. a čtyři osoby spjaté s těmito firmami. První skutek se týká vydání knihy *Holocaust pod lupou* od Germara Rudolfa (rok vydání: 2016). Podle vyšetřovatelů kniha zpochybňuje existenci plynových komor a zlehčuje holokaust, obsahuje mj. tvrzení, že *„pro údajnou genocidu Židů neexistoval rozkaz ani plán, ani rozpočet"*, nebo že *„počet čtyř milionů obětí Osvětimi byl smyšlený".* Druhým problematickým titulem je titul *Mor v Rusku* Alfreda Ernsta Rosenberga, vlivného německého nacisty. Kniha ho podle vyšetřovatelů uctívá a zpochybňuje jeho odsouzení k trestu smrti v rámci norimberského procesu[49].

3.6 | DALŠÍ VÝRAZNÉ MEDIÁLNÍ KAUZY

V červnu 2021 na jednání Zastupitelstva Městské části (MČ) Praha 11 označil v diskusi zastupitel a bývalý starosta Jiří Štyler současné členy rady,

[48] Soud nejprve vydal ve věci trestní příkaz a určil peněžitý trest v nižší částce, než kterou navrhovala státní zástupkyně. Proti trestnímu příkazu podali všichni zúčastnění odpor, proto se případem soud zabýval v hlavním líčení dne 6. 1. 2022 a krátce nato vynesl rozsudek: https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zdarsky-soud-uznal-vinnymi-jednatelku-i-vydavatelstvi-kvuli-popirani-holokaustu/2141766

[49] Takto informoval server Novinky.cz s odkazem na text sdělení obvinění, do kterého měl možnost nahlédnout deník Právo: https://www.novinky.cz/krimi/clanek/vydavatel-obvinen-z-popirani-zlocinu-nacismu-40365804. Mezi další tituly, které nakladatelství v minulosti vydalo, patří otevřeně antisemitské pamflety domácích i zahraničních autorů, např. Jedovatá houba (autor Ernst Hiemer), Co víte o židech? (autor Alois Kříž) nebo Golem, metla Čechů (autor Walter Jacobi). Zástupce nakladatelství Pavel Kamas v minulosti také prohlásil, že zahajuje samostatnou edici věnovanou „vyvracení mýtu holokaustu". Stalo se tak poté, co v červnu 2019 Nejvyšší soud zprostil obžaloby jeho i další dva vydavatele projevů Adolfa Hitlera: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/nejvyssi-soud-pavel-zeman-statni-zastupce-adolf-hitler-projevy-nsdap-guidemedia_1906251718_gak

jejich spolupracovníky a poradce za *„židobolševickej materiál"*[50]. Rada MČ Praha 11 v tiskové zprávě zveřejněné koncem června zmínila také skutečnost, že výrok Jiřího Štylera na jednání veřejně omlouval jeho kolega ze zastupitelského klubu Hnutí pro Prahu 11 (HPP11) Martin Farmačka s tím, že *„židobolševik je normální výraz"*[51]. Rada MČ Prahy 11 se od těchto výroků distancovala a vyzvala oba zastupitele, aby zvážili rezignaci na svůj zastupitelský mandát nebo se za svá sdělení aspoň veřejně omluvili[52]. Židovská obec v Praze v červnu 2021 oslovila oddělení přestupků Odboru vnitřních věcí Úřadu MČ Prahy 11 a požádala jej o projednání výroku Jiřího Štylera v přestupkovém řízení. V srpnu 2021 rozhodl Magistrát hl. města Prahy jako nadřízený správní orgán o změně příslušnosti a projednáním údajného přestupku pověřil Úřad MČ Praha 4. V prosinci 2021 sdělil Odbor kanceláře tajemníka / Přestupkové oddělení Úřadu MČ Praha 4 pražské židovské obci, že věc *„byla odložena, neboť odpovědnost zanikla"*[53].

V lednu 2021 policie ukončila vyšetřování případu prodeje propagačních předmětů s nacistickou tematikou v nakladatelství Naše Vojsko a.s. a podala návrh na obžalobu[54]. Kriminalisté ve věci obvinili jednoho člověka a firmu jako právnickou osobu z podpory a propagace hnutí směřujícího k potla-

[50] Jiří Štyler konkrétně pronesl: *„Rád bych věděl, proč s lítostí v srdci nezačal [Ing. Petr Jirava] škrtat peníze, patnáct milionů, na poradčíky, trafikanty a jinej židobolševickej materiál, kerej máte v radě?"* Celý záznam zasedání MČ Prahy 11 lze nalézt na https://www.youtube.com/watch?v=lUA0xoOO-ZQ, předmětný výrok zaznívá v záznamu v čase od 49:33.

[51] Pronesený výrok Martina Farmačky z HPP11: https://www.youtube.com/watch?v=lUA0xoOO-ZQ&t=8700s

[52] Tisková zpráva k nalezení zde: https://www.praha11.cz/cs/media/aktuality-z-prahy-11/tiskova-zprava-rmc-praha-11-k-antisemitskym-vyrokum-pronesenym-na-poslednim-jednani-zastupitelstva.html

[53] Podle § 29 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, přitom odpovědnost za přestupek zaniká až uplynutím promlčecí doby. Promlčecí doba, která činí 1 rok a počíná běžet dnem následujícím po spáchání přestupku, v tomto případě tedy ještě neuplynula.

[54] Kvůli Kalendáři osobností třetí říše na rok 2021 z produkce nakladatelství Naše Vojsko a.s. podal v roce 2020 trestní oznámení mj. předseda správní rady Nadačního fondu obětem holocaustu (NFOH) Michal Klíma i FŽO.

čení práv a svobod člověka a z výtržnictví[55]. V dubnu 2021 Obvodní soud pro Prahu 5 vrátil kauzu k došetření, dozorující státní zástupce podal proti tomuto rozhodnutí stížnost. V květnu 2021 odvolací soud potvrdil rozhodnutí vrátit kauzu k došetření. Obžaloba k Obvodnímu soudu pro Prahu 5 byla opětovně podána státním zastupitelstvím koncem září 2021[56].

3.7 | PROJEVY ANTISEMITISMU PODLE STATISTIK POLICIE ČR

Výroční zpráva tradičně uvádí také data týkající se antisemitismu, která každoročně přináší souhrnný statistický přehled kriminality Policie ČR[57]. Policie používá pro účely zpracování statistických dat tzv. takticko-statistickou klasifikaci (dále jen TSK) s vlastním kódováním jednotlivých trestných činů a jejich kombinací a řazením trestných činů do skupin se specifickým označením.

Z celkového počtu 20 registrovaných trestných činů hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (§ 355 trestního zákoníku) měl v roce 2021 antisemitský motiv či podtext jeden skutek. Oproti poslednímu sledovanému období, kdy bylo podobných skutků zaznamenaných 6, jde o výrazný pokles.

[55] O vývoji kauzy informovala řada domácích médií, zprávu o obžalobě nakladatelství přinesl např. server iROZHLAS: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/kalendar-nase-vojsko-nacismus-navrh-na-obzalobu_2101151114_kro

[56] Policie už dřív prošetřovala nakladatelství kvůli hrnkům s portréty nacistického vůdce Adolfa Hitlera a zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Případ v létě 2018 ale uzavřela s tím, že se trestný čin nestal: https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3384610-v-kauze-kalendare-s-nacistickou-tematikou-padla-nova-obzaloba

[57] Celkový počet registrovaných skutků dle TSK za rok 2021 je k nalezení zde: https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx. Informaci o počtu registrovaných skutků s antisemitským motivem nebo podtextem poskytlo Policejní prezidium České republiky na vyžádání.

Relativně stabilní trend bylo v uplynulých letech možné pozorovat v kategorii registrovaných trestných činů podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356 trestního zákoníku). Tři zaznamenané skutky s antisemitskou motivací v roce 2021 následují po dvou sledovaných obdobích (r. 2020 a 2019), kdy měly antisemitský motiv či podtext 2 skutky.

U trestných činů podle § 400, 401, 402, 403, 404, 405 trestního zákoníku[58] došlo z hlediska zpracování dat v roce 2021 oproti předchozí praxi ke změně. TSK 789 byla rozdělená do dvou nových kategorií – 702 (útok proti lidskosti, genocidium podle § 400, 401, 405) a 703 (založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 402, 403, 403a, 404).

Z celkového počtu 7 registrovaných trestných činů podle § 400, 401, 405 měly antisemitský motiv či podtext 3 skutky, čili téměř polovina. V kategorii trestných činů podle § 402, 403, 403a, 404 bylo celkově zaregistrováno 58 trestných činů a antisemitský motiv či podtext mělo 23 skutků.

V kategorii registrovaných skutků s antisemitskou motivací či podtextem podle § 400, 401, 402, 403, 404, 405 lze tedy konstatovat meziroční výrazný nárůst. V roce 2020 mělo antisemitský motiv či podtext celkem 15 skutků (z celkových 53) a v roce 2019 celkem 19 (z celkových 83).

[58] § 400 Genocidium, § 401 Útok proti lidskosti, § 402 Apartheid a diskriminace skupiny lidí, § 403 Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, § 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka, § 405 Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia.

U všech uvedených kategorií je opět nutné zdůraznit, že většina trestných činů násilí z nenávisti zůstává nenahlášena a často není možné motiv či podtext s jistotou potvrdit[59].

	TSK				
	702	703	787	788	789
Celkový počet registrovaných skutků v roce 2021 dle TSK	7	58	20	26	0
Registrované skutky v roce 2021 s antisemitským motivem či podtextem	3	23	1	3	0
Celkový počet registrovaných skutků v roce 2020 dle TSK	0	0	29	34	53
Registrované skutky v roce 2020 s antisemitským motivem či podtextem	0	0	6	2	15
Celkový počet registrovaných skutků v roce 2019 dle TSK	0	0	26	41	83
Registrované skutky v roce 2019 s antisemitským motivem či podtextem	0	0	0	2	19
Celkový počet registrovaných skutků v roce 2018 dle TSK	0	0	36	25	78
Registrované skutky v roce 2018 s antisemitským motivem či podtextem	0	0	1	3	13

702 – útok proti lidskosti, genocidium (§ 400, 401, 405)

703 – založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka (§ 402, 403, 403a, 404)

787 – hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (§ 355 trestního zákoníku)

788 – podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356 trestního zákoníku)

789 – § 400 Genocidium, § 401 Útok proti lidskosti, § 402 Apartheid a diskriminace skupiny lidí, § 403 Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, § 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka, § 405 Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia

[59] Statistiky o své činnosti a řešených případech pravidelně zveřejňuje také Veřejný ochránce práv, který je od roku 2009 národním tělesem pro rovné zacházení a ochranu před diskriminací v souladu s právem resp. příslušnými směrnicemi Evropské unie (např. 2000/43/ES, 2000/78/ES aj.): https://www.ochrance.cz/dokument/zpravy_pro_poslaneckou_snemovnu_2021/

CELKOVÝ POČET REGISTROVANÝCH SKUTKŮ PODLE STATISTIK POLICIE ČR
MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ 2018–2021

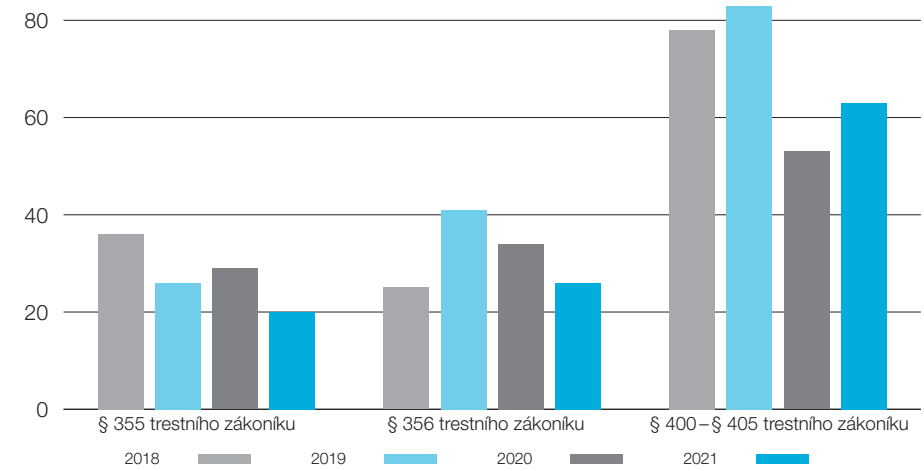

REGISTROVANÉ SKUTKY S ANTISEMITSKÝM MOTIVEM ČI PODTEXTEM
MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ 2018–2021

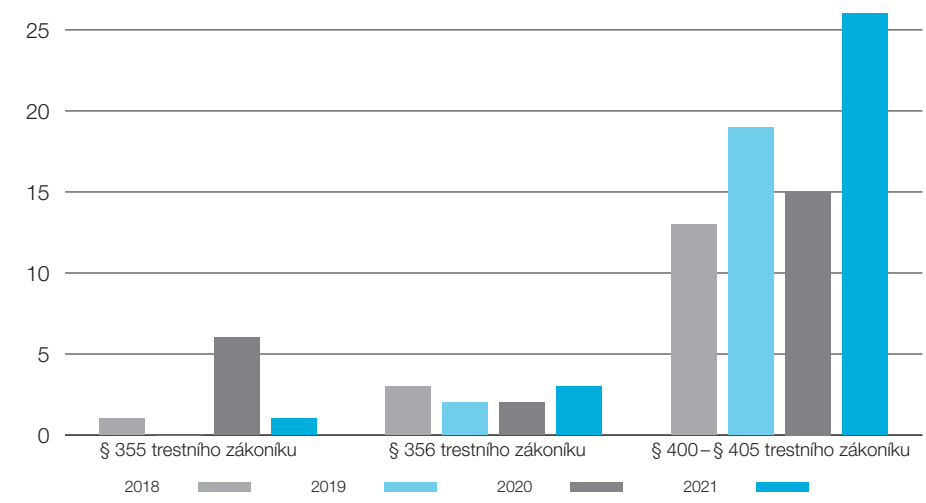

4 | EVROPA A SVĚT

Stav antisemitismu v České republice nelze nahlížet izolovaně, protože je v mnoha ohledech úzce spojen se situací v sousedních státech, v Evropské unii i ve světě. Obecně je znepokojivý růst počtu antisemitských incidentů trvalým a globálním trendem[60], který je jasně identifikovatelný a doložitelný i v českém prostředí. Ve srovnání s jinými zeměmi je však situace v České republice stále příznivá, především s ohledem na skutečnost, že k fyzickým útokům s antisemitským motivem dochází zcela ojediněle a Židé v České republice nezažívají pocit bezprostředního ohrožení a obav z násilných projevů nenávisti, jako tomu může být v zemích západní Evropy nebo v USA.

[60] Vyplývá to z mnoha průzkumů i zpráv: např. Světová sionistická organizace (World Zionist Organization) a Židovská agentura (Jewish Agency) vydaly společnou zprávu zabývající se projevy antisemitismu ve světě za rok 2021. Ze zprávy vyplývá, že rok 2021 byl nejvíce „antisemitským rokem" za posledních 10 let. V průměru došlo k 10 incidentům denně, téměř 50 % z celkového počtu incidentů představovaly útoky v Evropě. https://www.gov.il/BlobFolder/news/wzo24012022/en/file_2021%20report-final.pdf.
Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) zveřejnila souhrnnou zprávu o antisemitských incidentech zaznamenaných mezi lety 2010–2020: https://fra.europa.eu/en/news/2021/antisemitism-data-gaps-continue-hide-true-picture;
Kantorovo centrum při Telavivské univerzitě vydalo zprávu o celosvětových projevech antisemitismu za rok 2020: https://en-humanities.tau.ac.il/sites/humanities_en.tau.ac.il/files/media_server/Extract%20of%20the%20Annual%20Worldwide%20Report%20for%202020.pdf; Z každoročního průzkumu ADL vyplývá, že čtvrtina amerických Židů se za posledních pět let osobně setkala s antisemitismem. Podíl Židů, kteří uvedli, že zažili antisemitismus nebo byli oběťmi fyzického útoku, je tak ještě o něco vyšší než v předchozím roce: https://www.adl.org/news/press-releases/more-than-half-of-jewish-americans-have-experienced-antisemitism-in-past-five. Top 10 globálních antisemitských incidentů roku 2021 zveřejnilo Centrum Simona Wiesenthala: https://www.wiesenthal.com/assets/pdf/global_anti-semitism_2021_top_ten.pdf

V roce 2021 souvisely celosvětově antisemitské incidenty, podobně jako v roce předchozím, částečně s aktivitami extrémní pravice, pandemií nemoci covid-19 a konspiracemi antivakcinačních hnutí, částečně s radikalizovanou muslimskou komunitou a částečně s blízkovýchodním konfliktem.

Právě květnové nepokoje v Jeruzalémě, které eskalovaly v otevřený konflikt mezi Izraelem a palestinským hnutím Hamás v pásmu Gazy[61], se masivně přenesly do on-line prostředí[62] a rozpoutaly protiizraelské a propalestinské demonstrace. Protesty odpůrců Izraele potom přerostly v různých částech světa do násilných a antisemitských incidentů. Jen ve Velké Británii došlo v květnu k 116 incidentům za jedenáct dní[63]. Obdobně i v USA byl v květnu pozorován 80% nárůst projevů antisemitismu[64]. Například v New Yorku byl během protestní akce brutálně napaden židovský mladík s jarmulkou[65], v centru Los Angeles zaútočila skupina propalestinských demonstrantů na dva židovské zákazníky v místní restauraci[66]. V Londýně zatkla policie čtyři muže, kteří v konvoji aut projížděli čtvrtí Golders Green známou vysokým

[61] Operace *Strážce zdí*: https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3309589-palestinci-se-znovu-stretli-s-izraelskou-policii-nepokoje-v-jeruzaleme-si-vyzadaly

[62] Na prudký nárůst nenávistných on-line příspěvků proti Židům během izraelského konfliktu s pásmem Gazy v květnu 2021 poukázala i Výroční zpráva týkající se globálního antisemitismu izraelského Ministerstva pro záležitosti diaspory (Ministry of Diaspora Affairs): https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/report_anti240121/en/Antisemitism-Gaza%20Tensions.19.05.21.pdf

[63] V období od 8. 5. do 7. 6. 2021 bylo ve Velké Británii zaznamenáno celkem 628 antisemitských incidentů, historicky nejvyšší měsíční počet incidentů a nárůst o 365 % oproti předchozímu měsíci: https://cst.org.uk/data/file/4/a/The_Month_of_Hate.1626263072.pdf

[64] https://www.nytimes.com/2021/05/26/us/anti-semitism-attacks-violence.html

[65] https://www.timesofisrael.com/i-thought-i-was-going-to-die-jewish-man-recounts-assault-by-pro-palestine-mob/ O týden později pokřikovali muži na skupinu ortodoxních Židů před synagogou antisemitské výhrůžky (např. „*Osvobodit Palestinu – zabít všechny Židy*“), stejná skupina poté fyzicky napadla dva židovské mladíky: https://www.nbcnewyork.com/news/local/crime-and-courts/police-investigating-2-alleged-antisemitic-incidents-in-brooklyn-ny-only/3070406/

[66] O den dříve se v LA stal cílem útoku ortodoxní Žid, jehož pronásledovali demonstranti v autě s palestinskými vlajkami a celou situaci si natáčeli na mobilní telefon: https://www.latimes.com/california/story/2021-05-19/l-a-sushi-restaurant-attack-is-being-investigated-as-an-antisemitic-hate-crime

počtem židovských rezidentů, hlasitě troubili, křičeli antisemitské urážky a skandovali hesla jako *„Znásilněte jejich dcery“*[67].

Zdroj: https://www.timesofisrael.com/london-cops-arrest-4-over-f-the-jews-rape-their-daughters-video/ (16. 5. 2021)

[67] https://www.timesofisrael.com/london-cops-arrest-4-over-f-the-jews-rape-their-daughters-video/

Také v Paříži, Bruselu a mnoha dalších evropských městech provolávali propalestinští demonstranti antisemitská hesla, pálili izraelské vlajky[68] a např. v Bonnu házeli kameny na vchod do synagogy[69].

Přestože mezi Izraelem a Hamásem zavládlo po jedenácti dnech bojů příměří, k útokům spojeným s květnovým konfliktem docházelo po celý zbytek roku 2021. Např. v červenci vyhrožovali útočníci židovskému muži v londýnském autobusu, že mu *„podříznou hrdlo za Palestinu"*[70], v berlínské čtvrti Špandava (Spandau) si v říjnový večer vybrala skupina tří útočníků náhodného kolemjdoucího, obstoupila ho a začala ho nutit, aby vykřikoval protiizraelské heslo *„Free Palestine" (Osvoboďte Palestinu).* Když to muž odmítl, všichni tři ho napadli. Šestatřicetiletý muž utrpěl těžké zranění hlavy a upadl do bezvědomí[71].

Valné shromáždění OSN přijalo v roce 2021 několik rezolucí namířených proti Izraeli. Jasnou většinou např. schválilo v prosinci rezoluci, podle které je jediným platným pojmenováním Chrámové hory v Jeruzalémě její arabský název al-Haram aš-Šarif (doslova Vznešená svatyně). Na tomto místě ve starověku, staletí před muslimským osídlením, stály oba židovské chrámy, středobod judaismu. Rezoluce OSN však židovské vazby k nejposvátnějšímu místu judaismu v rozporu s historickými fakty nezohlednila. Pro návrh hlasovalo 129 zemí, proti se vyslovilo 11 zemí včetně České republi-

[68] https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/evropska-mesta-propalestinske-demonstrace_2105152022_btk; https://eurojewcong.org/news/communities-news/belgium/antisemitic-chants-at-brussels-anti-israel-demonstration/

[69] https://www.dw.com/de/emp%C3%B6rung-wegen-verbrennung-israelischer-flaggen-in-deutschland/a-57506133. Německá vláda následně kvůli narůstajícímu antisemitismu při protiizraelských protestech odsouhlasila zákaz vlajky teroristické organizace Hamás: https://echo24.cz/a/SxLfK/nemecko-zakaze-vlajky-hamasu-kvuli-narustajicimu-antisemitismu

[70] https://www.thejc.com/news/uk/bus-passenger-threatened-i-will-slit-your-throat-for-palestine-1.518364

[71] https://www.tagesspiegel.de/berlin/polizei-justiz/er-weigerte-sich-free-palestine-zu-rufen-trio-schlaegt-und-tritt-36-jaehrigen-in-berlin-lebensgefahr/27739316.html

ky[72]. Durbanské konference proti rasismu (Světová konference OSN proti rasismu) se kvůli obavám ze zneužití platformy k útokům proti Státu Izrael a z antisemitských vyjádření, která zde v minulosti zazněla, odmítlo zúčastnit celkem 34 zemí, mezi nimi i Česká republika[73].

Celosvětový nárůst počtu antisemitských incidentů v roce 2021 lze dát i do souvislosti s pandemií onemocnění covid-19. Trend, který započal v roce 2020, se ještě prohloubil a ovlivnil znepokojivý růst antisemitských příspěvků a konspiračních teorií nejen ve virtuálním prostředí. Ve spojitosti s aktivitou odpůrců protipandemických opatření a příznivců antivakcinačních hnutí bylo možné pozorovat opakované zneužívání žluté Davidovy hvězdy jakožto symbolu šoa a inklinaci ke konspiračním teoriím, které za původce pandemie covid-19 označují Židy[74]. Například antivakcinační demonstrace ve Francii byly spjaty s neskrývaně antisemitskými hesly a transparenty[75]. Na demonstraci proti očkování v polském městě Głogów zazněla mj. antisemitská tvrzení ve smyslu, že „Židé mohou za pandemii" či „Židé vládnou světu", a dav skandoval: „Každý Polák dnes vidí, že za ‚plandemií' stojí Židi"[76]. V Kolíně nad Rýnem byly nalezeny antisemitské letáky označující Židy za původce pandemie nemoci covid-19[77]. Pamflety obsahu-

[72] První chrám zbořili Babyloňané v roce 586 př. o. l., druhý byl zničen v roce 70 o. l. Římany. Jeho pozůstatkem je tzv. Západní zeď nazývaná Zeď nářků. První muslimská stavba na tomto místě vznikla až o 600 let později. Valné shromáždění OSN přijalo ještě další dvě rezoluce týkající se Blízkého východu. Jejich prostřednictvím odsuzuje izraelskou okupaci Golanských výšin a požaduje, aby se Izrael z tohoto území stáhl. Dále vyzývá k většímu úsilí Izraelců a Palestinců o ukončení vzájemného konfliktu a dosažení komplexního, spravedlivého a trvalého míru na Blízkém východě: https://www.un.org/press/en/2021/ga12390.doc.htm

[73] https://www.worldjewishcongress.org/en/news/38-countries-boycott-antisemitic-durban-iv-conference.

[74] https://www.wiesenthal.com/assets/pdf/global_anti-semitism_2021_top_ten.pdf

[75] https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/koronavirus-nakaza-pandemie-nemoc-covid-19-francie-antisemitismus-zide-nenavist-demonstrace-zdravotn.A210812_124141_zahranicni_dtt

[76] https://www.timesofisrael.com/polish-anti-vaccine-protesters-chant-jews-are-to-blame-for-the-covid-19-pandemic/

[77] https://www.timesofisrael.com/anti-semitic-flyer-in-german-tram-blames-jews-for-pandemic/

jící konspirativní antisemitské proklamace, především tvrzení, že „všechny aspekty ‚covid agendy' jsou židovské", se objevily i napříč Spojenými státy[78].

Zdroj: https://www.timesofisrael.com/anti-semitic-flyer-in-german-tram-blames-jews-for-pandemic/ (11. 2. 2021) a https://antisemitism.org/every-single-aspect-of-the-covid-agenda-is-jewish-antisemitic-flyers-distributed-to-beverly-hills-homes-on-eve-of-chanukah/ (29. 11. 2021)

V roce 2021, na rozdíl od předchozích let, nedošlo k žádnému teroristickému útoku na židovskou instituci, který by si vyžádal oběti na životech. Docházelo nicméně k mnoha antisemitsky motivovaným fyzickým napadením[79], poku-

[78] https://antisemitism.org/every-single-aspect-of-the-covid-agenda-is-jewish-antisemitic-flyers-distributed-to-beverly-hills-homes-on-eve-of-chanukah/

[79] Např. před sídlem Chabadu v Bostonu došlo v červenci k útoku chladnou zbraní na rabína. Napadený uprostřed dne telefonoval na ulici, když k němu přistoupil útočník s pistolí v ruce a pokusil se ho přinutit nastoupit do auta, rabín se vzepřel, dal se na útěk, útočník ho pronásledoval a zasadil mu několik ran: https://www.nbcboston.com/news/local/1-arrested-in-brighton-stabbing-police-say/2419674/

sům o žhářské útoky u synagog[80] a bylo také zmařeno několik pokusů o útoky na židovská shromáždění[81]. Setrvale je zaznamenáván růst antisemitských incidentů v on-line prostředí[82].

S rostoucím antisemitismem sílí na druhé straně také snaha o omezení jeho šíření, prevenci i ochranu židovských komunit po celém světě.

Ve dnech 13. a 14. října se ve švédském Malmö konala konference *Mezinárodní fórum k uctění památky holokaustu a boji proti antisemitismu*[83], které se na pozvání švédského premiéra Stefana Löfvena účastnili prezidenti a členové vlád mnoha zemí, zástupci řady mezinárodních organizací i provozovatelů sociálních sítí. Stalo se tak dvacet jedna let poté, kdy se ve Švédsku uskutečnilo Mezinárodní fórum o holokaustu, jehož výsledkem bylo přijetí Stockholmské deklarace, tedy ustavujícího dokumentu Mezinárodní aliance pro připomínku holokaustu (IHRA). IHRA v roce 2016 schválila pra-

[80] Např. maskovaný útočník se v červnu pokusil podpálit synagogu ve městě Ulm v německé spolkové zemi Bádensko-Württembersko. Na místo činu dorazil s plastovou lahví s hořlavinou, kterou vylil na zem u obvodové zdi synagogy a zapálil: https://www.zdf.de/nachrichten/politik/ulm-synagoge-brandanschlag-100.html. 18letý student založil požár před synagogou v texaském Austinu. U pachatele policie nalezla mj. materiál na výrobu Molotovova koktejlu a propagandistickou nálepku se svastikami a nápisem „*Všechny je zabij*": https://www.washingtonpost.com/nation/2021/11/16/austin-synagogue-fire-sechriest-arson/

[81] Např. v předvečer svátku Jom kipur informovala německá policie o vážné hrozbě islamisticky motivovaného útoku na synagogu v západoněmeckém městě Hagen a zadržela šestnáctiletého Syřana, který se údajně chystal zaútočit pomocí výbušniny: https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3371196-policie-zmarila-chystany-utok-na-synagogu-v-nemeckem-hagenu-zadrzela-ctyri-lidi. Dva pravicoví extremisté plánovali útoky proti židovské komunitě v argentinské provincii Tucumán. K zatčení obou mužů vedly důkazy o hrozbě bezprostředního útoku, který se podle jejich plánu měl odehrát během šabatu. V bytech obžalovaných bylo mj. zajištěno větší množství střelných i chladných zbraní, vysílačky a nacistická literatura: https://www.wiesenthal.com/about/news/t.html

[82] Průzkum britských organizací zaměřených na boj proti rasismu a nenávisti navíc potvrdil, že antisemitismus se prostřednictvím sociálních sítí stále více šíří mezi mladými lidmi: https://hopenothate.org.uk/

[83] https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3385514-svedku-holocaustu-ubyva-ale-pripominat-ho-je-treba-stale-zaznelo-na-konferenci. Se svým projevem zde vystoupil i ministr zahraničí ČR Jakub Kulhánek: https://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2021_10_13_ministr_kulhanek_prednesl_projev_na.html

covní definici antisemitismu, která získala širokou podporu, dosud ji přijalo 29 zemí, Evropská unie a řada místních samospráv i institucí po celém světě[84].

Při příležitosti konference v Malmö zveřejnilo padesát akademiků otevřený dopis, v němž tvrdí, že se pracovní definice IHRA používá jako politická zbraň proti lidskoprávním organizacím a aktivistům kritizujícím Izrael za okupaci palestinských území[85]. Navrhli také alternativní definici, která vznikla v březnu 2021 pod názvem Jeruzalémská deklarace (JDA)[86]. Akademici věnující se antisemitismu, židovským dějinám a Státu Izrael jejím prostřednictvím kritizují definici IHRA za příklady současného antisemitismu, které jsou z jejich pohledu zneužívány a mají ochromující dopady na svobodu projevu. Nová definice JDA sice v preambuli odkazuje na univerzální principy a spojuje boj proti antisemitismu s bojem proti jiným formám rasismu a diskriminace, dokument byl ale kritizován, protože neutrální postoj záhy politizuje. Podle kritiků akademici nerozporují žádný jiný nacionalismus než židovský, nelegitimizují žádný jiný bojkot a sankce než protiizraelské nebo ignorují, že požadavek spravedlnosti a rovnosti může být i eufemismem pro zničení Izraele a odmítání židovského práva na sebeurčení v jakékoli formě[87]. Definice IHRA přitom zaručuje, že „*kritika Izraele podobná té, která je uplatňována také vůči jiným zemím, nemůže být považována za antisemitismus*“ (viz kapitola 2.3 Pracovní definice antisemitismu). IHRA pouze uvádí příklady incidentů, které byly ze zkušenosti

[84] https://www.jpost.com/diaspora/antisemitism/madrid-adopts-ihra-antisemitism-definition-680366. Parlamentem České republiky byla podpořena v lednu roku 2019: https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=12305
[85] https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/euobs-media/b7602129dc4791bd47267b593f517caa.pdf
[86] https://jerusalemdeclaration.org/
[87] Např.: https://fathomjournal.org/fathom-long-read-accommodating-the-new-antisemitism-a-critique-of-the-jerusalem-declaration/; https://nationalinterest.org/blog/middle-east-watch/jerusalem-declaration%E2%80%99s-bogus-definition-anti-semitism-181960; https://www.thejc.com/comment/opinion/the-jerusalem-declaration-defines-the-community-of-the-good-not-antisemitism-1.513816

v minulosti antisemitské, a říká, že případ, který je podobný, tedy může být podle kontextu také antisemitský. Pokud stát nebo instituce přijme pracovní definici IHRA, potvrzuje, že incidenty a výroky, které vypadají jako kritika Izraele, mohou být v určitém kontextu antisemitské. Politizací a rozvracením tohoto konsensu by se otevíral prostor pro násilí zaměřené na izraelské a židovské cíle (viz konsekvence květnového konfliktu mezi Izraelem a palestinským hnutím Hamás v pásmu Gazy).

Evropská komise představila v říjnu 2021 první unijní strategii boje proti antisemitismu a rozvoje židovského života (více v kapitole 3 HLAVNÍ UDÁLOSTI A TRENDY V OBLASTI ANTISEMITISMU V ČESKÉ REPUBLICE). Strategie obsahuje opatření zaměřená na prevenci a potírání všech forem antisemitismu; ochranu a rozvoj židovského života v EU; vzdělávání, výzkum a památku obětí holokaustu. Ve strategii jsou mj. navrhována opatření k zintenzivnění spolupráce s internetovými společnostmi s cílem omezit antisemitismus na internetu, zlepšení ochrany veřejných prostor a míst bohoslužeb. Vedle těchto opatření EU deklarovala snahu stanout v čele celosvětového boje proti antisemitismu[88].

Na začátku listopadu 2021 vydala Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) souhrnný přehled antisemitských incidentů na území EU v letech 2010–2020[89]. V doprovodné tiskové zprávě upozorňuje Michael O'Flaherty, ředitel FRA, na problematiku nedostatečného nahlašování a sběru dat o antisemitských incidentech: *„Antisemitismus je vážný problém. Ale bez dat nevíme, jak vážný vlastně je. Nedostatek dat nám rovněž brání účinně bojovat proti antisemitismu. Země EU musí zvýšit své úsilí při podpoře na-*

[88] https://ec.europa.eu/info/files/eu-strategy-combating-antisemitism-and-fostering-jewish-life-2021-2030_en
[89] https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-antisemitism-overview-2010-2020_en.pdf

hlašování a při zlepšování sběru dat tak, jak to doporučuje nedávná Strategie EU pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života. Pak budeme schopni se lépe vypořádat s nenávistí a předsudky vůči Židům."[90] Ambicí Výroční zprávy FŽO je proto přispět k přesnějšímu obrazu stavu antisemitismu nejen v domácím, ale i evropském kontextu.

[90] https://fra.europa.eu/en/news/2021/antisemitism-data-gaps-continue-hide-true-picture

5 | KATEGORIE ANTISEMITSKÝCH INCIDENTŮ

Tato kapitola je stěžejní částí předkládané Výroční zprávy a zabývá se přímo projevy antisemitismu, které FŽO zaznamenala v průběhu roku 2021. Celkem bylo evidováno 1128 incidentů, které jsou v následujícím textu roztříděny do několika kategorií. Každá kategorie je uvozena stručnou definicí a dále obsahuje ilustrativní příklady incidentů, které do ní spadají. V jednotlivých kategoriích, rozlišených dle druhu, cíle, ideologie, obsahu a média, jsou vždy obsaženy a roztříděny všechny incidenty evidované za rok 2021. Pokud by bylo možné zařadit incident do více kategorií, neboť obsahuje např. jak vulgární a stereotypní tvrzení, tak popírání holokaustu nebo nový antisemitismus, je vybrána pouze jedna, v incidentu dominantně zastoupená kategorie, a do té je incident zařazen.

5.1 | DLE DRUHU

5.1.1 | FYZICKÝ ÚTOK NA OSOBY

Fyzický útok na osobu je takový útok, který vede k ublížení na zdraví, případně útok, jehož cílem je ublížení na zdraví, i když se oběti útoku podaří uniknout, nebo když k ublížení na zdraví z jakýchkoli důvodů nedojde, ačkoli tak bylo zamýšleno.

CELKOVÝ POČET EVIDOVANÝCH ANTISEMITSKÝCH INCIDENTŮ ZA ROK 2021	1128
DLE DRUHU	
Fyzický útok na osoby	1
Útok na židovský majetek, znesvěcení	3
Vyhrožování, urážka, obtěžování	5
Texty, vyobrazení, audiovizuální projevy	1119
DLE CÍLE	
Adresné	19
Obecné	1109
DLE IDEOLOGIE	
Pravicový extremismus	526
Levicový extremismus	48
Islamismus	7
Ultrakonzervativní křesťanský fundamentalismus	15
Dezinformační platformy	162
Bez určení	370
DLE OBSAHU	
Fyzická agrese	3
Vyhrožování, schvalování či vyzývání k fyzickému útoku	47
Lživé, odlidšťující, démonizující, vulgární nebo stereotypní tvrzení a konspirační teorie	822
Popírání faktu, rozsahu a mechanismu holokaustu	32
Nový antisemitismus a BDS	224
DLE MÉDIA	
Osobní konfrontace a interakce	2
Veřejný prostor	18
Dopisy a e-maily	5
Tištěná média	4
Internet	1099

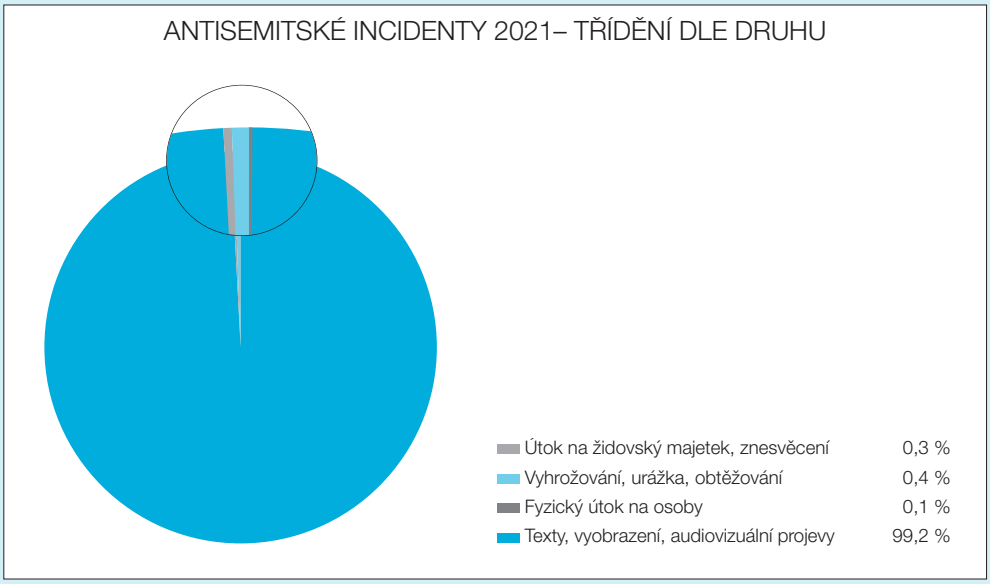

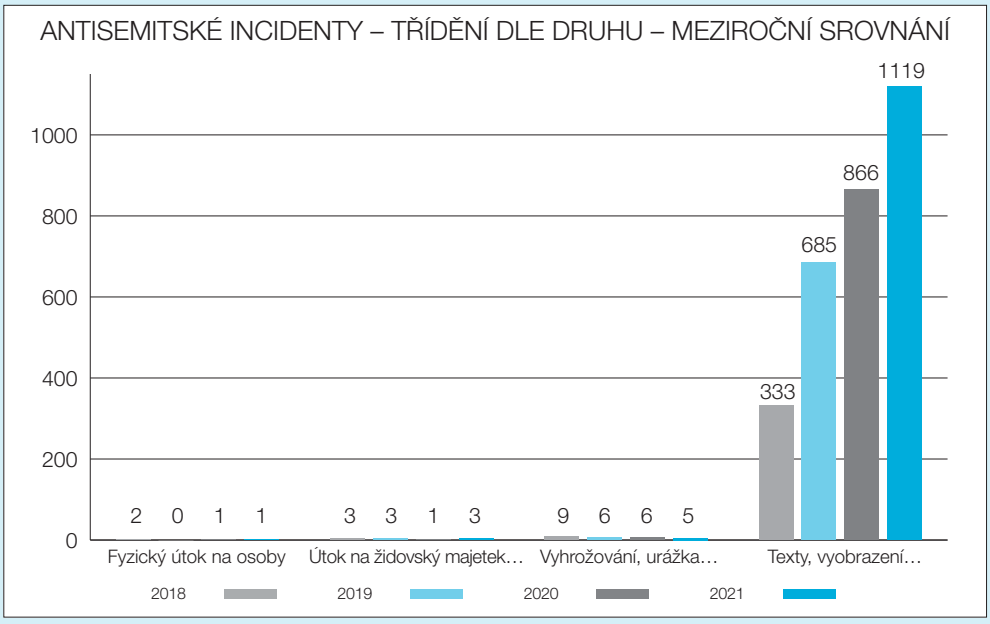

Zdroj: Federace židovských obcí v ČR, únor 2021

5.1.1.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 byl nahlášen jediný fyzický útok na osobu, lze tedy konstatovat stejný stav jako v minulých letech. V roce 2020 byl evidován jeden útok, v roce 2019 nedošlo k žádnému útoku a v roce 2018 byly doloženy dva fyzické útoky.

Duben (Praha) – napadení mladistvé dívky jejími vrstevníky, útok obsahoval vedle fyzického násilí i verbální projevy antisemitismu. Oběť byla během incidentu mj. nazvána *„špinavou Židovkou"*, která má *„jít do plynu".*

5.1.2 | ÚTOK NA ŽIDOVSKÝ MAJETEK, ZNESVĚCENÍ

Útok na židovský majetek nebo majetek, který je vnímán jako se Židy propojený, je druh incidentů, u nichž je zřejmé, že byly spáchány s antisemitskou motivací, s cílem majetek symbolicky znehodnotit antisemitskými nápisy, symboly apod. Jedná se například o ničení židovských hřbitovů, pomníků, malování nacistických symbolů na židovské objekty atd.

5.1.2.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 byly zaznamenány tři incidenty vandalismu na židovských, případně izraelských objektech.

Květen (Praha) – vstupní brána budovy Velvyslanectví Státu Izrael v ČR byla polita červenou barvou. K incidentu došlo před protiizraelskou demonstrací s názvem *Solidarita a protest vůči útokům na obyvatele čtvrti Shiech Jarrak v Jeruzalémě u mešity ALAKSA*[91].

[91] Název demonstrace, která se uskutečnila 14. 5. 2021, je uveden v původní podobě zveřejněné na: https://www.praha.eu/public/52/1b/68/3268634_1153322_Aktualni_prehled_oznamenych_shromazdeni_na_web.docx

Consular Section
13:32

Září (Praha) – v Jeruzalémské synagoze, ve které probíhá běžný turistický provoz, došlo k poškození jedné z dřevěných lavic. Byla potřísněna červenou barvou a byla do ní vyryta zkratka SS.

5.1.3 | VYHROŽOVÁNÍ, URÁŽKA, OBTĚŽOVÁNÍ

Tato kategorie antisemitských incidentů zahrnuje jakékoli psané nebo verbální vyhrožování židovské komunitě nebo jednotlivcům z řad Židů či těm, kteří jsou za Židy považováni, a to osobně, telefonicky, e-mailem nebo poštou. Za vyhrožování je považován výrok nebo psaný text, kdy je konkrétní osobě vyhrožováno násilným činem kvůli jejímu třeba i domnělému židovství. Výroky, které neobsahují hrozbu dalšího násilí, jsou vedeny jako obtěžování nebo urážka.

5.1.3.1 | Incidenty v roce 2021

Za rok 2021 bylo evidováno 5 incidentů, podobně jako v letech 2020 a 2019, kdy bylo v této kategorii shodně 6 incidentů. Do kategorie v roce 2021 spadá například tento incident:

Únor (Praha) – výhrůžný telefonát zaměstnanci Židovského muzea v Praze s antisemitskými invektivami. Neznámý volající mj. pronesl: *„Vylez ven ty židovská svině, rozmrdám ti držku, zabiju tě".*

5.1.4 | TEXTY, VYOBRAZENÍ, AUDIOVIZUÁLNÍ PROJEVY

Do této kategorie spadají veřejné projevy antisemitismu, které nebyly adresované konkrétní osobě, instituci nebo židovskému objektu. Jsou to tedy např. veřejně pronesené projevy, antisemitská graffiti, videa, obrázky, články, komentáře a další texty. Výsledný počet zaznamenaných antisemitských textů je pravděpodobně zkreslen vzhledem k možnosti umisťovat je na uzavřené servery, uzamčené a neveřejné profily na sociálních sítích apod.

5.1.4.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo zaznamenáno 1119 incidentů tohoto druhu, a tvoří tak celkem 99,2 % všech evidovaných projevů antisemitismu. Vzhledem k ome-

zenému rozsahu této zprávy lze pro ilustraci uvést pouze několik málo příkladů.

Leden – příspěvek v diskusi pod článkem na webu pravyprostor.cz[92]:

Únor, květen – příspěvky na sociální síti VKontakte:

[92] https://pravyprostor.cz/koronavirova-krize-jen-podtrhla-rozpad-zapadnich-spolecnosti/

Květen – příspěvek na sociální síti Facebook:

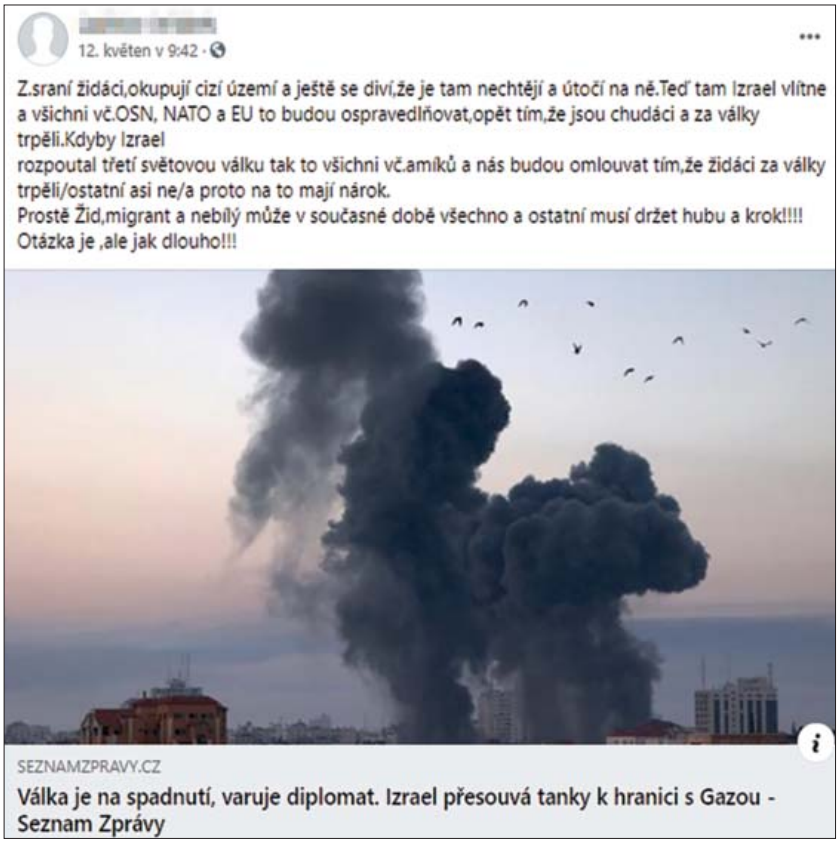

Srpen (Praha) **–** nápis Jude na dlažbě v blízkosti Maiselovy a Staronové synagogy v ulici Široká, vyvedený polotekutou substancí[93]:

[93] V kontextu umístění nápisu JUDE do městské části Josefov, někdejší pražské židovské čtvrti, jej lze považovat za antisemitskou výhrůžku. Nápisem „Jude" byly v nacistickém Německu označovány židovské obchody a provozovny firem. V listopadu 1938 došlo v Německu, Rakousku a Sudetech k pogromu, který do dějin vstoupil pod názvem Křišťálová noc. Měl za následek vypálení a zdemolování více než 250 synagog, vyplenění tisíců židovských obchodů a bytů. Přímo během této události přišlo o život téměř 100 Židů, dalších přibližně 30 tisíc jich bylo uvězněno a následně deportováno do koncentračních táborů.

Srpen – příspěvek na sociální síti VKontakte:

Říjen – konspirační teorie v článku na webu nwoo.org[94]:
„Zatím co Rothschildové tajně vyzbrojili radiální Islám a postavili ho proti Západu, současně zmobilizovali Zionisty proti Islámu, za účelem ochrany židovsko-křesťanské civilizace, čímž popudili jednotlivé rasy a jednotlivá náboženství jedno proti druhému, což je součást jejich rozděl-a-panuj strategie na zničení Západu a jeho populace.“

Prosinec – příspěvek na sociální síti Twitter:

5.2 | DLE CÍLE

V návaznosti na kategorie popsané v předchozí kapitole VZ dále rozlišuje antisemitské incidenty adresné a obecné.

5.2.1 | ADRESNÉ

Za adresné jsou považovány ty incidenty, které byly určené konkrétní osobě či instituci, nebo útoky na židovský majetek, nebo majetek, který je vnímán

[94] http://www.nwoo.org/2021/10/15/rothschildova-dynastie-zkousi-provest-kalergiho-plan-na-depopulaci-evropy-cast-2/

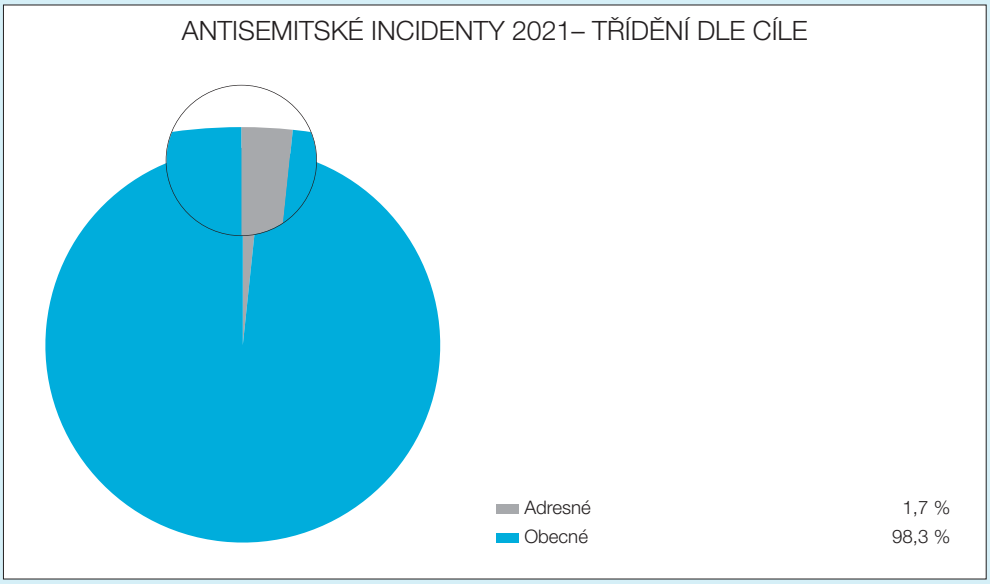

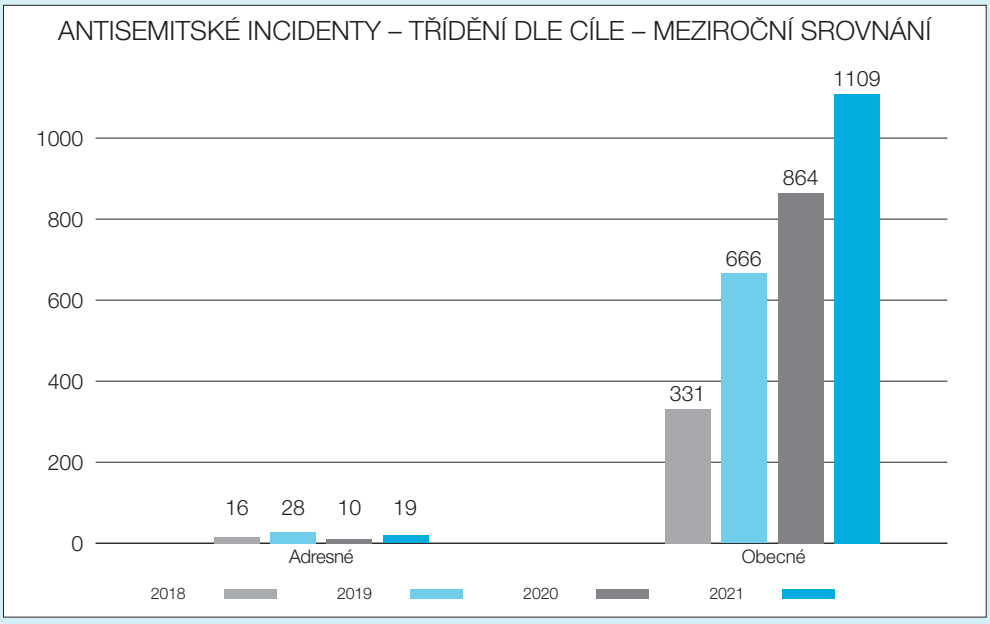

Zdroj: Federace židovských obcí v ČR, únor 2021

jako se Židy propojený, s cílem majetek symbolicky znehodnotit antisemitskými nápisy, symboly apod.

5.2.1.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo zaznamenáno 19 adresných incidentů s antisemitskou motivací. V meziročním srovnání lze v rámci této kategorie hovořit o relativně významných výkyvech, v kontextu celkového počtu incidentů za všechna sledovaná období jde však o stabilně minoritní druh antisemitských projevů. V roce 2020 bylo evidováno 10 adresných incidentů, v roce 2019 jich bylo 28.

5.2.2 | OBECNÉ

Do této kategorie spadají všechny incidenty bez konkrétního cíle poškození nebo ublížení.

5.2.2.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo zaznamenáno 1109 obecně zaměřených incidentů, což tvoří 98,3 % všech evidovaných projevů antisemitismu. Počet obecných incidentů meziročně dlouhodobě roste. Tempo tohoto růstu koreluje s celkovým nárůstem počtu antisemitských incidentů.

Leden – příspěvek v diskusi k článku na abclinuxu.cz[95]:

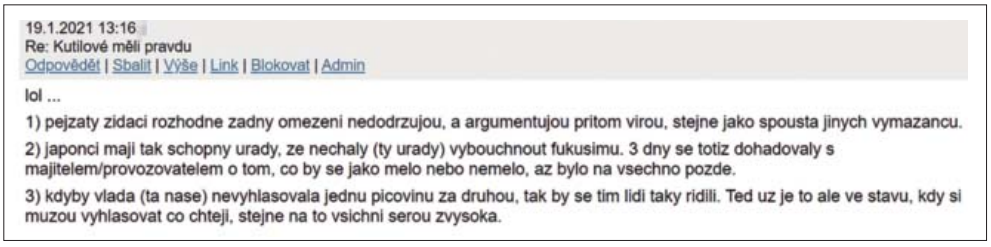
19.1.2021 13:16
Re: Kutilové měli pravdu
Odpovědět | Sbalit | Výše | Link | Blokovat | Admin

lol ...

1) pejzaty zidaci rozhodne zadny omezeni nedodrzujou, a argumentujou pritom virou, stejne jako spousta jinych vymazancu.

2) japonci maji tak schopny urady, ze nechaly (ty urady) vybouchnout fukusimu. 3 dny se totiz dohadovaly s majitelem/provozovatelem o tom, co by se jako melo nebo nemelo, az bylo na vsechno pozde.

3) kdyby vlada (ta nase) nevyhlasovala jednu picovinu za druhou, tak by se tim lidi taky ridili. Ted uz je to ale ve stavu, kdy si muzou vyhlasovat co chteji, stejne na to vsichni serou zvysoka.

[95] https://www.abclinuxu.cz/blog/Tomik/2021/1/kutilove-meli-pravdu

Květen – ilustrační obrázek k článku na protiproud.cz[96]:

Prosinec – příspěvek na sociální síti Twitter:

[96] https://www.protiproud.cz/politika/5807-traskava-palestina-co-na-to-erdogan-s-putinem-rozzureni-arabove-a-tancici-zide-pred-pozarem-na-chramove-hore-jeruzalem-neni-pouhy-sud-prachu-izrael-nemuze-dal-sazet-na-silu-a-ochranu-usa-vse-smeruje-k-nove-intifade.htm

5.3 | DLE IDEOLOGIE

Příznačnou vlastností antisemitismu je, že není spjat pouze s jednou ideologií, ale může pocházet ze všech stran politického a společenského spektra od extrémní politické pravice i levice, přes stoupence ultrakonzervativního křesťanského fundamentalismu až po radikální islamismus. Velmi výraznou ideovou základnou pro antisemitské texty jsou v ČR také dezinformační platformy, často prokremelské. Určit původ antisemitského incidentu lze jen tehdy, pokud se vyskytne na jednoznačně zařaditelném médiu, případně se autor nebo útočník sám k nějaké ideologii či náboženskému extremismu přihlásí, a je tak zřejmé, že byl extremistickými postoji motivován nebo ovlivněn. Všechny ostatní incidenty, u nichž není stanovení ideologického původu možné, jsou zařazeny do kategorie Bez určení (podkapitola 5.3.6).

5.3.1 | PRAVICOVÝ EXTREMISMUS

Incidenty, které náleží do této kategorie, se vyskytly na platformách extrémní pravice. Jsou to strany, spolky, sdružení, skupinové iniciativy nebo osoby vyjadřující nacionální, rasovou či etnickou nenávist, často také vystupují proti imigrantům nebo Romům. Většina se hlásí k národovectví, někteří vyjadřují sympatie i k fašismu a nacismu. Antisemitské incidenty pocházející z extrémní pravice jsou nejčastěji založeny na klasických antisemitských stereotypech se silným prvkem konspiračního myšlení, eventuálně na popírání holokaustu.

ANTISEMITSKÉ INCIDENTY 2021– TŘÍDĚNÍ DLE IDEOLOGIE

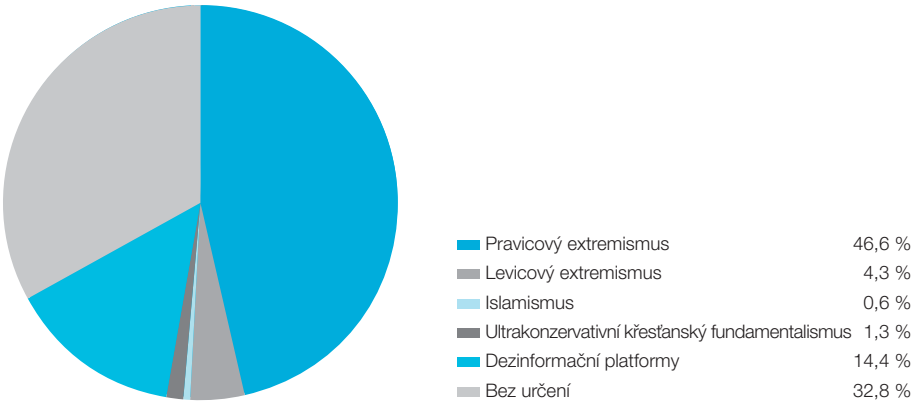

ANTISEMITSKÉ INCIDENTY – TŘÍDĚNÍ DLE IDEOLOGIE – MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ

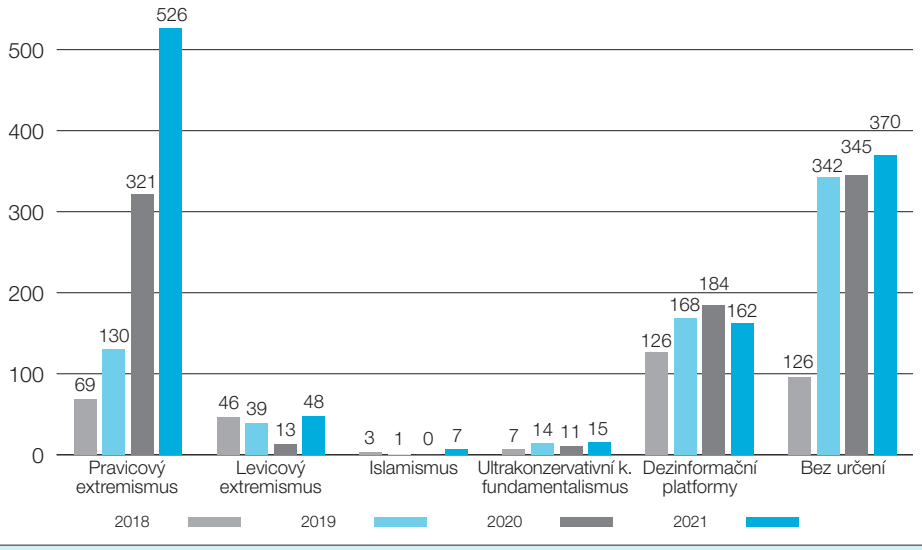

Zdroj: Federace židovských obcí v ČR, únor 2021

5.3.1.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo zaznamenáno 526 těchto incidentů, což tvoří téměř polovinu z celkového počtu. Z meziročního srovnání jednoznačně vyplývá, že počet incidentů zaznamenaných na platformách extrémní pravice, na rozdíl od ostatních ideových východisek, kontinuálně a významně narůstá. V posledních dvou sledovaných letech pak jde o nárůst, který lze označit přívlastkem dramatický. Až do roku 2020 dominovala ve statistice projevů antisemitismu vždy kategorie „Bez určení", tedy incidenty, u nichž nebylo možné jednoznačně stanovit ideologické pozadí. Zatímco ostatní kategorie zůstávají v posledních třech letech na srovnatelné úrovni, případů antisemitismu z ideologických pozic krajní pravice, především na sociálních sítích (viz podkapitola 5.5.5.4 Sociální sítě), neustále přibývá. Právě mezi pravicovými extremisty lze najít několik velmi aktivních jedinců, kteří na sociálních sítích sdílí i několik antisemitsky laděných příspěvků denně.

Leden – konspirační teorie na webových stránkách Národního sjednocení obsahující mj. následující tvrzení[97]:
„Otázka Židů žijících mezi evropskými národy a jejich obrovský vliv skrze finance (…) politickém sionismu, před světovou veřejností skrytým vektorem síly k ovládnutí světa."

[97] http://www.narodnisjednoceni.cz/20200126.htm

Únor, květen – příspěvky na sociální síti VKontakte:

Říjen – příspěvek na sociální síti Twitter:

Listopad – příspěvek na sociální síti VKontakte:

5.3.2 | LEVICOVÝ EXTREMISMUS

Tato kategorie zahrnuje incidenty pocházející z platforem extrémní levice, která je z hlediska ideologických východisek antisemitských postojů v českém prostředí spojena především s komunismem, anarchistickým hnutím nebo aktivistickými neziskovými organizacemi napojenými na hnutí BDS. Obsahově zde dominuje nový antisemitismus v podobě nelegitimní kritiky Státu Izrael.

5.3.2.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo evidováno 48 těchto incidentů. Tento počet odpovídá statistickým hodnotám z roku 2018, kdy bylo zaznamenáno 46 incidentů, a z roku 2019, který přinesl 39 incidentů. V meziročním srovnání je patrný významný výkyv pouze v roce 2020, z nějž evidujeme pouze 13 incidentů. Tato odchylka měla pravděpodobně souvislost s pandemií onemocnění covid-19, kdy podle mimořádných protiepidemických opatření nebylo po většinu roku možné organizovat přednášky, zvát zahraniční hosty, ani pořádat větší veřejná shromáždění.

Duben – nový antisemitismus v článku na webu halonoviny.cz[98]:
„Izrael učinil z Pásma Gazy novodobý koncentrační tábor, který má plně pod kontrolou… / Izraele se (většina zemí) kvůli tzv. dědictví holocaustu bojí a nechají se jím proto nadále vydírat.“

Květen – démonizující článek na webu komunistického svazu mládeže[99]:
„Odsuzujeme sionistickou okupaci Palestiny, řízenou izraelskou agresí, nástrojem imperialismu, která je dnes horší než kdy jindy, stejně jako politiku vyhlazování Palestinců prostřednictvím okupace, osad, násilného vystěhovávání a izolování Palestinců, ekonomických bariér, apartheidní zdi a pokračujícího věznění tisíců Palestinců.“

Květen – démonizující článek na levaperspektiva.cz[100]:
„Nová verze bitevníků, zdůrazňuje Leonardo Industry, je zvláště příhodná pro ‚mise v městských oblastech', kde jsou těžké bombardéry ‚často používány

[98] http://www.halonoviny.cz/articles/view/55241297
[99] http://www.ksm.cz/ze-zahranici/4672-svetova-federace-demokraticke-mladeze-ke-dni-nakby
[100] https://levaperspektiva.cz/clanky/bombardovani-gazy-jako-priprava-izraelskeho-utoku-na-iran/

s malým úspěchem za vysokých operačních nákladů'. Jde tedy o ideální model pro další izraelské bombardování Gazy, které může být provedeno s ‚cenou za letovou hodinu sníženou o 80 %', a bude mít výrazně lepší poměr ‚cena–výkon', tedy umožní za méně peněz zabít mnohem více Palestinců."

Červenec – příspěvek na sociální síti Twitter:

5.3.3 | ISLAMISMUS

Do této kategorie spadají incidenty vycházející z ideologických pozic náboženského extremismu – islamismu. Vzhledem k umírněnosti místní muslimské komunity, absenci radikálních islamistů i muslimských přistěhovaleckých komunit, ve kterých bývá antisemitismus silně rozšířený, je tato kategorie velmi okrajová. Jsou zde povětšinou zastoupeny silně nepřátelské protiizraelské názory, které svou formulací naplňují pracovní definici antisemitismu.

5.3.3.1 | Incidenty v roce 2021

Zaznamenáno bylo v roce 2021 sedm incidentů. V této kategorii se dlouhodobě počet incidentů pohybuje v řádu jednotek, v meziročním srovnání se jedná o nárůst, který se projevil v jednoznačné souvislosti s květnovým vzplanutím izraelsko-palestinského konfliktu. V roce 2018 byly zaznamenány tři incidenty, v roce 2019 jeden incident a v roce 2020 žádný incident náležící do kategorie islamismus.

Květen – článek na islam.cz[101], démonizující Izrael jako jednoznačného agresora a obsahující mj. tvrzení, které zaměňuje příčinu za následek a ospravedlňuje násilí Hamásu vůči Izraeli:
„V posledních deseti dnech ramadánu zaútočil Izrael na Palestinu. Západní média, jak se předpokládalo, rychle připravila příběh, který činí raketové útoky Hamásu odpovědny za akci Izraele (…) Bezprostředním důvodem propuknutí násilí je však izraelský příkaz Nejvyššího soudu, který dal zelenou k vyhnání Palestinců žijících více než sto let v jeruzalémské čtvrti Abu Ubaidah Bin Jarrah (…) OSN a zbytek světa musí palestinský stát uznat. Hamás a Islámský džihád a další organizace by se měly připojit k navrhované palestinské armádě a ukončit existenci milicí a využívat svou energii k rozvoji svého nového státu.“

Květen – démonizace a delegitimizace Izraele, přirovnávání Gazy ke koncentračnímu táboru. Výroky palestinského velvyslance v pořadu Události, komentáře na ČT24. V citovaném vstupu zaznělo mj. následující tvrzení[102]:
„[Izraelci] jsou agresorem, porušují práva lidí, narušují jejich území a říkají, že nám něco dávají (…) Oni nás okupují více než 50 let (…) Gaza je považována za vězení pod otevřeným nebem (…) aby si to Češi dokázali představit, je to něco jako terezínské ghetto (…) je to okupace, která musí skončit a pak se všechno napraví…“

[101] https://islam.cz/2021/05/21/4748/
[102] Vystoupení palestinského velvyslance Khaleda Alattrashe je k dispozici zde, od cca 43. minuty: https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/221411000370519/

5.3.4 | ULTRAKONZERVATIVNÍ KŘESŤANSKÝ FUNDAMENTALISMUS

Incidenty pocházející od ultrakonzervativních křesťanských fundamentalistů je nutno vnímat jako soukromé iniciativy, často v rozporu se závěry Druhého vatikánského koncilu, které se radikálně rozcházejí s oficiálními postoji katolické církve, již nelze nijak spojovat s antisemitismem. Obsahově jsou incidenty v této kategorii často plné mýtů a stereotypních tvrzení vycházejících z nábožensky motivované nenávisti nebo konspiračních teorií.

5.3.4.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo evidováno 15 incidentů, jejich počet je tedy srovnatelný s údaji za poslední dva roky.

Únor – konspirační teorie na blogu katolického integristy[103]:
„Byli to však také Židé – vůdci i lid (Mt. XXVII, 20) – kteří Ježíše ukřižovali. A velká část Židů od té doby nenávidí Krista a dělá, co umí, aby Jej dále ukřižovávala v Jeho Církvi (…) A jestliže (židé) v bílé rase vidí lid v minulosti nejvíce zodpovědný za úspěch náboženství Ježíše Krista, který trval mnoho století, není překvapením, pokud použijí všechnu moc, kterou si dodneška v politice, médiích, filmech a univerzitním světě vybudovali, aby očerňovali bělochy až do té míry, že cítí hanbu, že jsou bílí. Odtud plyne nedostatek identity pro bělochy.“

[103] http://rexcz.blogspot.com/2021/02/komentar-eleison-dccviii-belosska.html; http://rexcz.blogspot.com/2021/02/komentar-eleison-dccx-belosska-identita.html

Květen, červenec, prosinec – příspěvky na sociální síti gloria.tv:

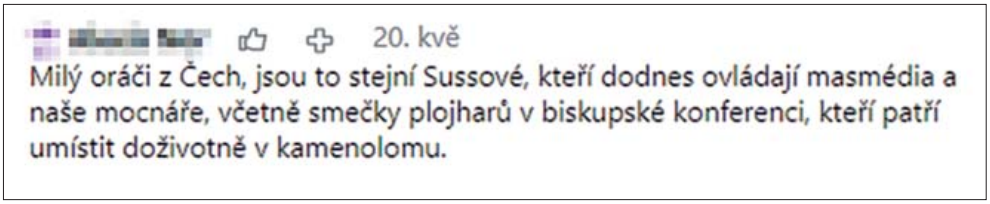

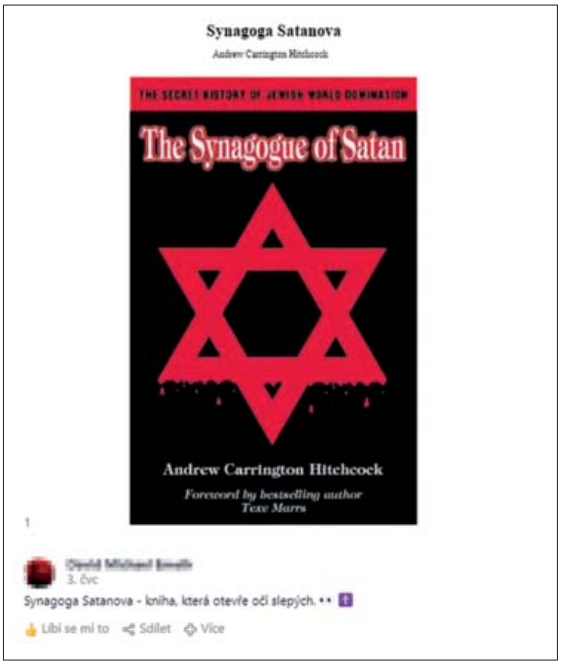

5.3.5 | DEZINFORMAČNÍ PLATFORMY

Samostatnou kategorii také tvoří incidenty, které pocházejí z dezinformačních médií, webových stránek nebo sociálních sítí na ně napojených. Tyto platformy se často prezentují jako alternativní zpravodajská média; publikované články se mohou zakládat na faktech, čímž získávají na falešné věrohodnosti, ale současně obsahují i vymyšlenou nebo zkreslenou část. Na těchto platformách se v převážné většině vyskytují antisemitské incidenty prostoupené konspiračními teoriemi a nový antisemitismus.

5.3.5.1 | Incidenty v roce 2021

Zaznamenáno bylo 162 incidentů na dezinformačních platformách, oproti roku 2020, kdy bylo evidováno 184 incidentů, jde o mírný pokles. V letech předchozích bylo naopak možné pozorovat trvalý růst: v roce 2018 bylo evidováno jen 126, v roce 2019 pak 168 incidentů.

Leden – konspirace na dezinformačním webu infokuryr.cz[104]:
„Čím bohatší společnost gójů, tím méně půjček lidé potřebují, tím méně jsou ochotni podstupovat dluhové otroctví u sionistických bank.“

[104] http://infokuryr.cz/news.php?day.20210104

Květen – diskuse s antisemitskými výroky na platformě parlamentnilisty.cz[105]:

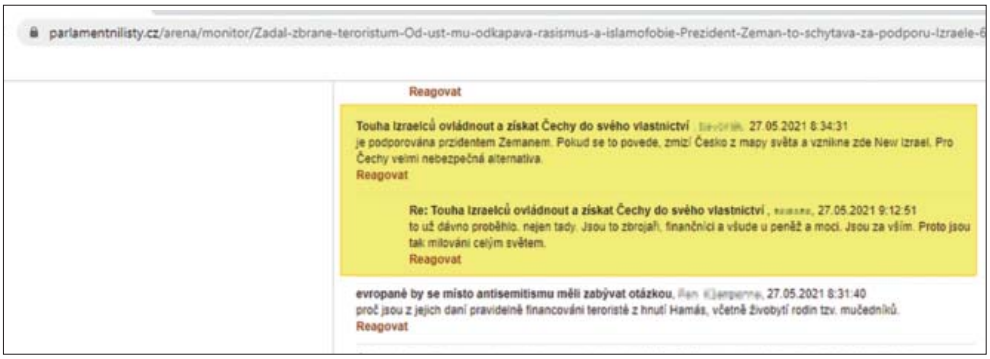

Září – konspirační teorie na dezinformačním webu aeronet.cz[106]:
„Globalismus je ismus, tedy politický systém světové globální vlády, která je držena v rukách nikým nevolených sionistických elit. Ani jeden mocný, který na této planetě disponuje mocí, není gój."

5.3.6 | BEZ URČENÍ

Do této kategorie spadají incidenty, u nichž není možné stanovit jejich ideologické zakotvení, a nelze je tedy zařadit do žádné z výše uvedených kategorií. Incidentů v této kategorii dlouhodobě přibývá. Zejména na sociálních sítích se stále častěji vyskytují izolované antisemitské incidenty u lidí, kteří nevykazují dlouhodobější aktivitu ve smyslu antisemitských postojů. Charakteristickým příkladem je používání nadávky *„židák"* nebo pojmů jako *„typická židovina"* atp.

[105] Zmiňovaná diskusní sekce byla v průběhu roku 2021 uzavřena a odstraněna: https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zadal-zbrane-teroristum-Od-ust-mu-odkapava-rasismus-a-islamofobie-Prezident-Zeman-to-schytava-za-podporu-Izraele-665302#discussionbrief

[106] https://aeronet.cz/news/total-control-sefka-verejneho-zdravotnictvi-statu-novy-jizni-wales-v-australii-prohlasila-ze-lide-jsou-sledovani-a-dohledavani-v-ramci-noveho-svetoveho-radu-premierka-statu-vystoupila-hned-vedle/

5.3.6.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo zaznamenáno 370 projevů antisemitismu bez jednoznačného ideologického určení, což je 32,8 % všech evidovaných incidentů. Jde o podobný počet jako v roce 2020, kdy byl však menší absolutní počet incidentů, celkový podíl této kategorie tak dosáhl hodnoty 39,5 %.

Únor – příspěvek na sociální síti Twitter:

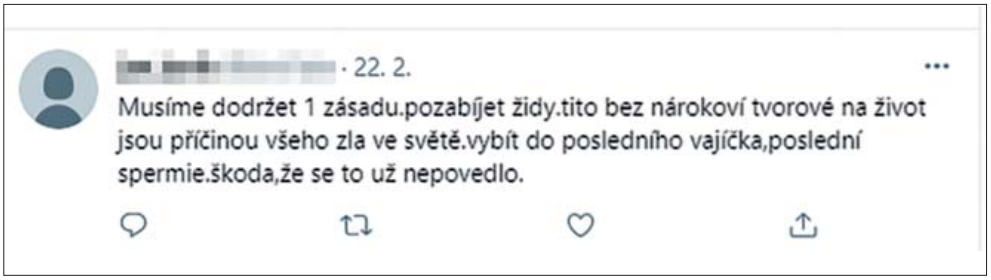

Květen – příspěvek v diskusi k článku na iDNES.cz[107]:

[107] https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/izrael-evropa-antisemitismus-palestina-gaza-rakety-francie-nemecko-vlajka-synagoga-utok-vytrznictvi.A210513_142839_zahranicni_dtt/diskuse/4?razeni=time

Květen – příspěvek na sociální síti Facebook:

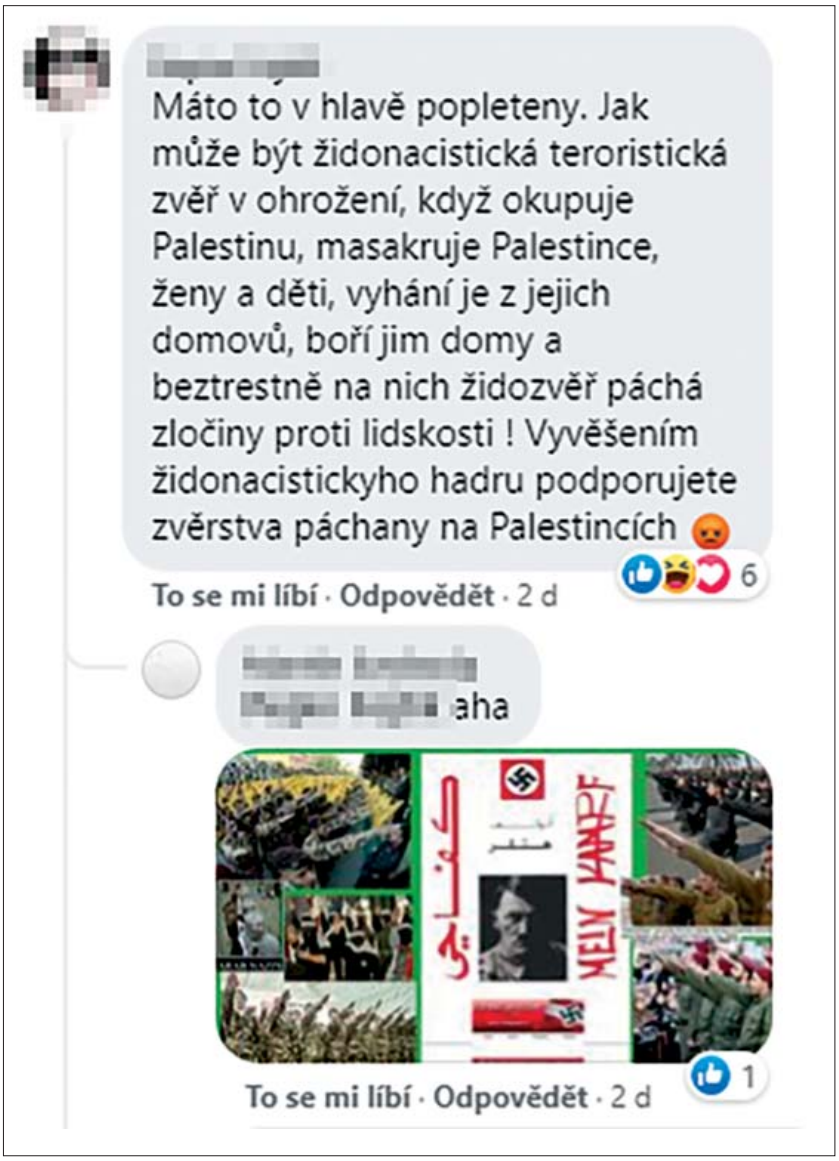

Září – příspěvek na sociální síti Facebook:

Říjen – příspěvek na sociální síti Twitter:

5.4 | DLE OBSAHU

Třídění dle obsahu vychází přímo z pracovní definice antisemitismu uvedené v kapitole 2.3. Nenávist vůči Židům, jejich institucím nebo náboženským komunitám má více podob a často je kombinací hned několika typů projevů. Mnohdy by tedy bylo možné zařadit dle obsahu jednotlivé incidenty do více kategorií, neboť např. vulgární tvrzení může být doprovázeno fyzickou agresí či vyhrožováním. V takových případech je vybrána vždy pouze jedna obsahová kategorie, která v incidentu převládá, a do té je incident zařazen.

5.4.1 | FYZICKÁ AGRESE

Do této kategorie jsou zařazeny akty fyzické agrese, jejichž příklady jsou současně uvedeny v podkapitole 5.1.1 Fyzický útok na osoby, případně v podkapitole 5.1.2 Útok na židovský majetek, znesvěcení.

5.4.1.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 byly zaznamenány tři incidenty fyzické agrese.

5.4.2 | VYHROŽOVÁNÍ, SCHVALOVÁNÍ, OSPRAVEDLŇOVÁNÍ ČI VYZÝVÁNÍ K FYZICKÉMU ÚTOKU

Do této kategorie patří vyhrožování, případně ospravedlňování ubližování Židům či jejich zabíjení ve jménu radikálních ideologií nebo extremistických náboženských názorů.

5.4.2.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo evidováno 47 těchto projevů antisemitismu. Počet incidentů v této kategorii v meziročním srovnání kontinuálně stoupá. V předchozím roce jich bylo zaznamenáno 25, tedy téměř o polovinu méně, v roce 2019 jsme evidovali 17 incidentů a v roce 2018 pouze 9.

ANTISEMITSKÉ INCIDENTY 2021– TŘÍDĚNÍ DLE OBSAHU

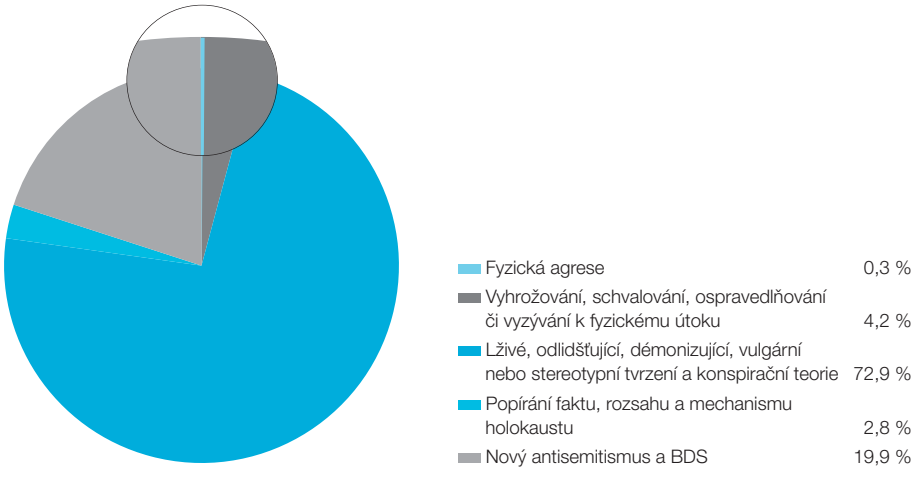

ANTISEMITSKÉ INCIDENTY – TŘÍDĚNÍ DLE OBSAHU – MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ

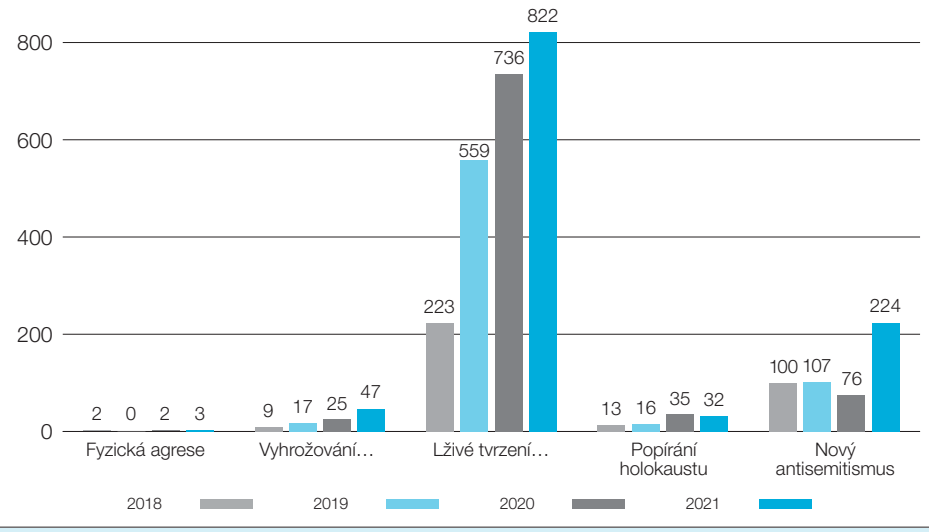

Zdroj: Federace židovských obcí v ČR, únor 2021

Leden a únor – příspěvky na sociální síti VKontakte:

Březen – příspěvek na sociální síti Twitter:

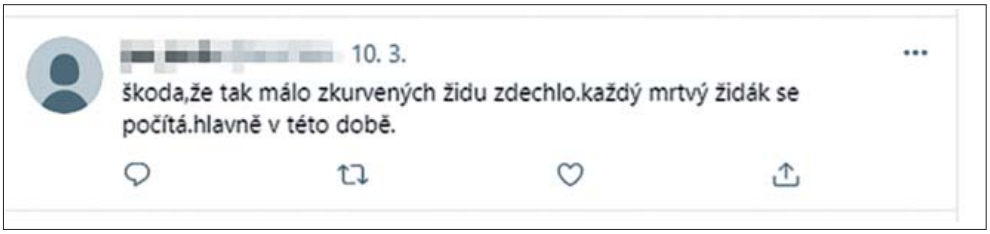

Srpen – příspěvek na sociální síti VKontakte:

Září – příspěvek na sociální síti Twitter:

Listopad – příspěvek na sociální síti VKontakte:

5.4.3 | LŽIVÉ, ODLIDŠŤUJÍCÍ, DÉMONIZUJÍCÍ, VULGÁRNÍ NEBO STEREOTYPNÍ TVRZENÍ A KONSPIRAČNÍ TEORIE

Incidenty, ve kterých je používáno lživých, odlidšťujících, démonizujících nebo stereotypních tvrzení o Židech jako jednotlivcích nebo o Židech kolektivně. Spadá sem časté šíření konspiračních teorií o mýtu světového židovstva, jeho kontroly nad médii, ekonomikou, vládami a dalšími veřejnými institucemi a také obviňování Židů z upřednostňování domnělého světového židovstva před zájmy států, jejichž jsou občany.

5.4.3.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo zaznamenáno 822 incidentů, což tvoří 72,9 % celkového počtu. Zjištění z loňského roku odpovídají trendu minulých sledovaných období, kdy většina evidovaných projevů antisemitismu spadala do této kategorie.

Březen – příspěvek na sociální síti Twitter:

Duben – příspěvek na sociální síti VKontakte:

Červenec – článek na webu aeronet.cz[108]:

„Seznam hostů v diskusním panelu tvořili převážně američtí Židé, např. Rebecca Katz, Ron Klain, Bill Steiger, Amy Pope a právě jim sekundoval Anthony Fauci, mezi prvním a druhým chodem, když se servíroval dezert. Tento potupný časový rámec publika se přiděluje nejméně váženým hostům, je to symbol přiřazení gója jeho postavení. Dr. Fauci totiž nemá židovský původ, ovšem velmi usilovně plní roli chazarčika, tedy chazarského lokaje, který poctivě a usilovně plní úkoly.“

[108] https://aeronet.cz/news/video-dr-anthony-fauci-jiz-v-lednu-2017-pred-inauguraci-donalda-trumpa-na-prednasce-v-georgetownu-varoval-ze-za-trumpovy-vlady-dojde-k-propuknuti-infekcni-pandemie-bande-znudenych-hostu-ve-fronte/

Září – příspěvek na sociální síti Twitter:

Říjen – příspěvek v diskusi k článku na zprávy.tiscali.cz[109]:

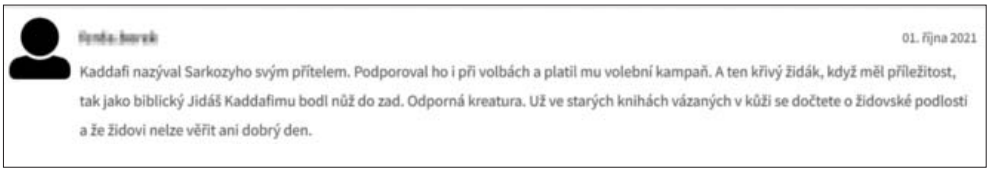

Prosinec – článek na knihya.cz[110]:

„Hitler byl řízenou opozicí – jeho děda bastard byl Rothschild, který financoval obě strany války. Sionisté nejsou Židé, sionisté jsou chazarští pedofilní satanisté a druhá světová válka byla satanským rituálem. Poté tito zbabělci utekli (operace Paperclip) do USA a do celého světa, aby nastolili Nový světový řád.“

[109] https://zpravy.tiscali.cz/exprezident-sarkozy-je-podle-soudu-vinen-z-nezakonneho-financovani-kampane-520082
[110] https://knihya.cz/zvlastni-obnovena-republika-prostrednictvim-zpravy-gcr-k-27-prosinci-2021/

5.4.4 | POPÍRÁNÍ FAKTU, ROZSAHU A MECHANISMU HOLOKAUSTU

Incidenty v této kategorii obsahují popírání faktu, rozsahu a mechanismu záměrné genocidy židovského lidu páchané nacionálně-socialistickým Německem a jeho podporovateli a spoluviníky během II. světové války. Například zpochybňování existence plynových komor, zesměšňování a relativizace počtu židovských obětí nebo obviňování Židů jednotlivců a Izraele jako židovského státu z toho, že si holokaust vymysleli nebo ho zveličují.

5.4.4.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo evidováno 32 incidentů. Jde o obdobný počet jako v roce 2020, kdy bylo zaznamenáno 35 incidentů a kdy v této kategorii počet zaznamenaných incidentů výrazně stoupl. V letech 2019 a 2018 jich bylo evidováno pouze 16, respektive 13.

Leden, únor, březen – příspěvky na sociální síti VKontakte:

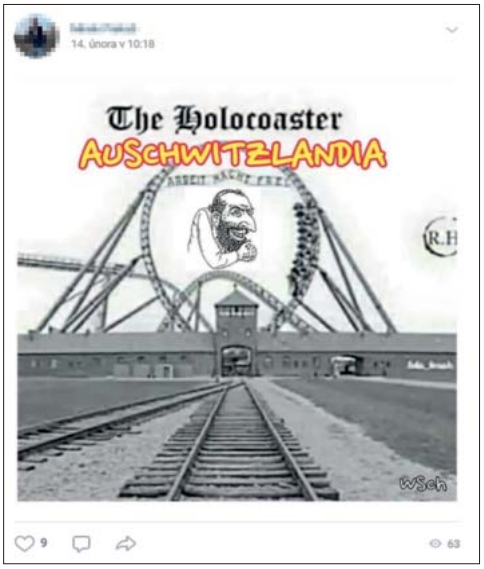

Září – příspěvek na sociální síti Facebook:

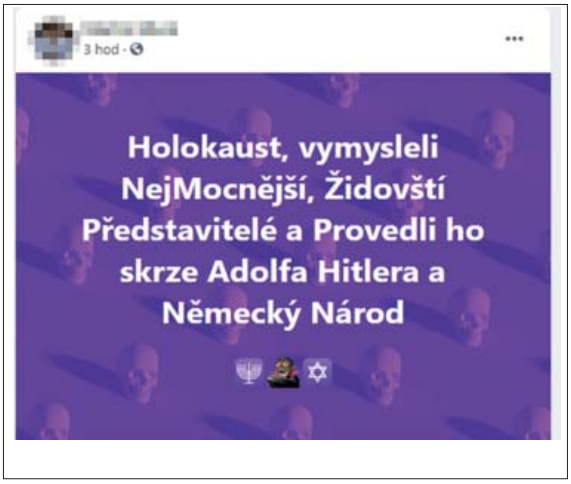

Listopad – příspěvek v diskusi pod článkem na zpravodajském serveru Novinky.cz[111]:
„Židé si prostě utrpení v lágrech tak nějak přivlastnili. Jako by v nich umírali jenom oni. Přitom na vlastním osudu mají největší vinu oni sami. Oni financovali Ádu, oni vyráběli zbraně sami proti sobě a nakonec prostřednictvím kápů se sami nahnali do náručí smrti. Židé mají stejně černé svědomí jako Němci."

5.4.5 | NOVÝ ANTISEMITISMUS A BDS

Do této kategorie náleží incidenty, které popírají právo židovského lidu na sebeurčení; uplatňují na Izrael standardy chování, které nejsou uplatňovány vůči jiným demokratickým státům nebo kolektivně obviňují Židy za akce Státu Izrael. Jsou to tedy např. tvrzení, že existence Státu Izrael je založena na rasismu, srovnávání současného konání a politiky Státu Izrael s nacistickou politikou nebo přirovnávání palestinských uprchlických táborů ke koncentračním táborům.

5.4.5.1 | Incidenty v roce 2021

Zaznamenáno bylo 224 incidentů, což tvoří 19,9 % celkového počtu. V roce 2018 jsme evidovali 100 případů projevů antisemitismu v této kategorii, v roce 2019 bylo těchto případů 102. V roce 2020 došlo k mírnému poklesu a bylo zaznamenáno 76 incidentů. Data za rok 2021 tak dosahují téměř trojnásobku hodnoty z roku 2020. Jednoznačně identifikovatelnou příčinou tohoto skokového zvýšení počtu incidentů v roce 2021 byl enormní nárůst antisemitských nálad v průběhu květnového vojenského konfliktu mezi Izraelem a hnutím Hamás v pásmu Gazy (bližší informace jsou uvedeny v ka-

[111] https://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/diskuze/soud-v-izraeli-zastavil-aukci-tetovaci-sady-ktera-se-pouzivala-v-osvetimi-40377152?timeline-doporucujeme-lastItem=40378128

pitole 4 EVROPA A SVĚT). Na tomto místě považujeme za nezbytné znovu zdůraznit, že mezi antisemitské incidenty není řazena kritika politiky Státu Izrael, pokud nesplňuje kritéria pracovní definice antisemitismu podle IHRA. V této souvislosti stojí za povšimnutí skutečnost, že významný nárůst incidentů v kategorii *Nový antisemitismus a BDS* není současně kopírován nárůstem počtu incidentů v kategorii *Extrémní levice* při třídění dle ideologie (viz podkapitola 5.3 DLE IDEOLOGIE). Stoupenci krajní levice tradičně zastávají vůči Izraeli velmi kritický postoj, který však splňuje definiční kritéria antisemitismu pouze v některých případech. Antisemitské incidenty, které byly v letech 2018–2020 součástí téměř výhradně krajně levicového narativu, přejala během květnového konfliktu extrémně pravicová scéna. Řada evidovaných incidentů se objevila rovněž na dezinformačních platformách a na sociálních sítích ideologicky nevyhraněných skupin i jednotlivců.

Květen – výroky palestinského velvyslance v rozhovoru pro halonoviny.cz[112]:

„Na počet lidí počítají přesně, kolik potřebují kalorií na den, aby neumřeli hlady. Je to v podstatě podobný systém, který uplatňovali nacisté, když počítali kalorie pro vězně v koncentračních táborech. Z této informace snad musí být každému jasné, jaká situace v Gaze je. Náš lid je utlačovaný a trpíme stejně, jako trpěly jiné národy pod utlačovateli."

[112] http://www.halonoviny.cz/articles/view/55414497

Květen – příspěvek
na sociální síti Facebook:

Květen – příspěvek
na sociální síti VKontakte:

Listopad – démonizace Izraele v článku na webu a2larm.cz[113]:
„Represe ještě zesílily, když tyto organizace získaly na mezinárodních fórech větší podporu pro svůj výzkum izraelských válečných zločinů a apartheidních praktik.“

[113] https://a2larm.cz/2021/11/izrael-nazyva-boj-za-palestinska-prava-terorem-stavi-tak-realitu-na-hlavu/

5.4 | DLE MÉDIA

5.5.1 | OSOBNÍ KONFRONTACE A INTERAKCE

Incidenty, které byly nahlášeny obětmi nebo svědky a ke kterým došlo při přímé osobní konfrontaci či interakci. Patří sem tedy fyzické i verbální útoky a vyhrožování, vulgární výpady a urážky s antisemitským motivem.

5.5.1.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 byly zaznamenány 2 antisemitské incidenty, které se odehrály při osobní konfrontaci nebo interakci. Z celkového počtu zaznamenaných dat tvoří 0,2 %. Je to o jeden incident méně než v roce 2020. Z hlediska meziročního srovnání je situace v této podkategorii podobná roku 2019. Nejvíce případů bylo zaregistrovaných v roce 2018, kdy při osobní konfrontaci či interakci došlo k 5 projevům antisemitismu.

5.5.2 | VEŘEJNÝ PROSTOR

Projevy antisemitismu, které se objevily ve veřejném prostoru. Nebyly zaznamenány při přímé konfrontaci s jednotlivci z řad členů židovské komunity či těmi, kteří jsou za Židy považováni, ale byly určeny širšímu publiku. Do této kategorie patří např. veřejně pronesené projevy na přednáškách, během demonstrací či jiných veřejných shromáždění a také třeba antisemitská graffiti nebo záznamy v návštěvních knihách objektů souvisejících se židovskou komunitou.

5.5.2.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo zaregistrováno 18 incidentů, tj. 1,6 % z celkového počtu. Po skokovém propadu, ke kterému došlo v důsledku protiepidemických opatření omezujících shromažďování osob v roce 2020, kdy bylo zaznamenáno 8 případů, jde o více než stoprocentní nárůst.

ANTISEMITSKÉ INCIDENTY 2021– TŘÍDĚNÍ DLE MÉDIA

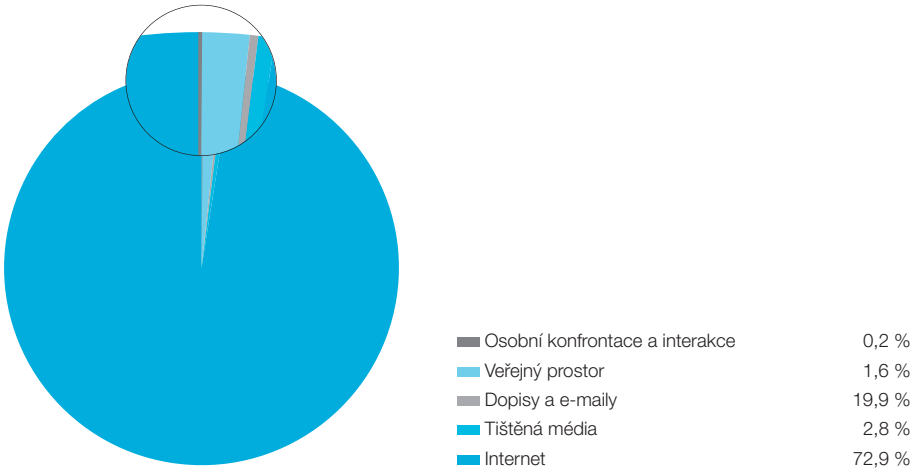

ANTISEMITSKÉ INCIDENTY – TŘÍDĚNÍ DLE MÉDIA – MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ

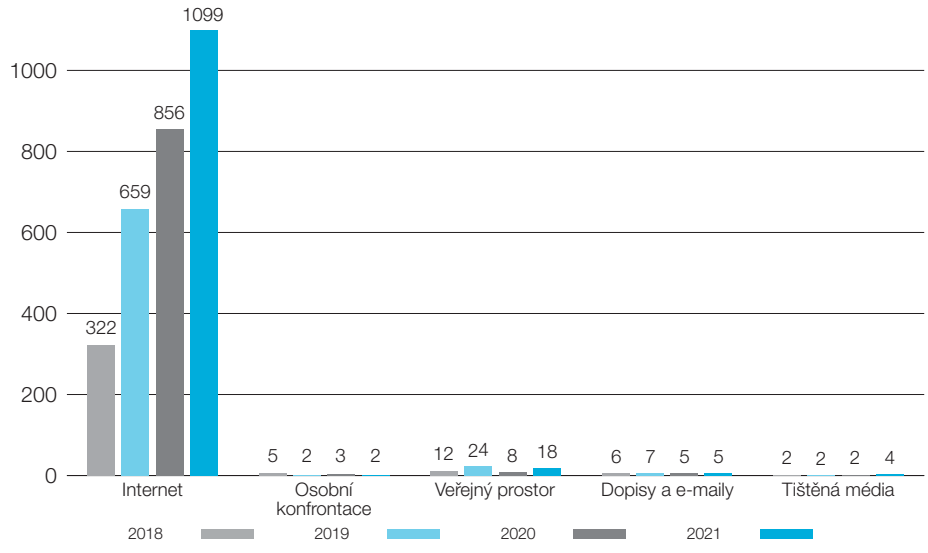

Březen (Praha) – graffiti v podchodu na Praze 4 obsahující hesla typická pro fotbalový antisemitismus, mj. *„JUDE SKS"* (Sportovní klub Slavia Praha) a *„Židi"* jako označení pro fanoušky klubu.

Červen (Praha) – nálepky s antisemitským motivem, umístěné u vchodu do metra Budějovická na Praze 4:

Srpen (Praha) – záznam v návštěvní knize v Maiselově synagoze s textem *„Palestina Libera / Freedom for Palestine“.* Záznamy s podobnými proklamacemi v návštěvních knihách objektů souvisejících se židovskou komunitou představují dlouhodobý trend.

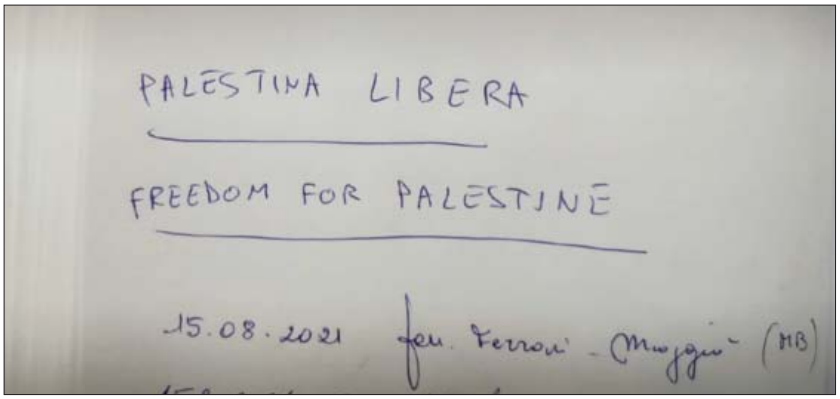

5.5.3 | DOPISY A E-MAILY

Dopisy a e-maily s antisemitským obsahem adresované osobám nebo institucím.

5.5.3.1 | Incidenty v roce 2021

Antisemitsky laděných e-mailů a dopisů bylo v roce 2021, stejně jako v předchozím sledovaném období, evidováno 5. Z celkového objemu zaznamenaných antisemitských incidentů tentokrát tvoří 0,4 %.

Srpen – výhrůžný e-mail v angličtině, zaslaný přes kontaktní formulář na webu ŽOP, obsahující kromě jiného následující formulace: *„vámi naprogramované rozkradení světového bohatství prostřednictvím úroků, vámi šířené nemravnosti a války (…) váš koordinovaný boj proti Božímu náboženství a Božím spojencům na Zemi…“*

Listopad – výhrůžný antisemitský anonym zaslaný poštou na radnici v Hejnicích poté, co byly ve městě položeny další Stolpersteine (tzv. kameny zmizelých). Autor dopisu mj. napsal: *„Okamžitě odstraníte jakékoli židácké symboly z veřejného prostoru jako např. židokameny, sinagogy, židospolky. Nebudete kolaborovat v ničem s pejzáči a nedovolíte se jim prezentovat!"* (Citace kopíruje původní znění včetně gramatických chyb).

5.5.4 | TIŠTĚNÁ MÉDIA

Texty s antisemitským poselstvím publikované v tisku. Nadále přetrvává trend sporadického výskytu incidentů tohoto typu.

5.5.4.1 | Incidenty v roce 2021

V této kategorii došlo v roce 2021 k mírnému nárůstu. Registrovány byly 4 články v tisku, které představují 0,4 % z celkového počtu evidovaných incidentů. Z hlediska obecných trendů zůstávají v meziročním srovnání projevy antisemitismu tohoto druhu zcela marginální oblastí.

Duben – názor čtenáře, publikovaný v tištěném vydání Haló novin dne 21. 4. 2021 – projev nového antisemitismu, kde autor mj. tvrdí, že: *„Izraelští sionisté si vzali z holocaustu podivné poučení. Asi že je to cesta aspoň k prosperitě, když už ne ke světovládě…"* (uvedeno v původním znění).

Listopad – článek s názvem *„Británie kývla na diktát Izraele",* zveřejněný v tištěném vydání Haló novin dne 20. 11. 2021 – projev nového antisemitismu, obsahující kromě jiného také následující tvrzení: *„Británie zařadí palestinskou radikální skupinu Hamás k teroristickým organizacím (…) Británie chce krokem přispět k boji proti tzv. antisemitismu (…) Hamás neuznává izraelský režim apartheidu a vedl s ním několik válek…. "*

5.5.5 | INTERNET

Virtuální prostředí sehrává při šíření projevů antisemitismu klíčovou roli. Stejně jako v předchozích letech, i v roce 2021 se naprostá většina antisemitských incidentů v ČR odehrála na internetu. Tento trend pravděpodobně souvisel mj. s probíhající pandemií koronaviru a se skutečností, že se mnohé aktivity přesunuly na on-line platformy.

V roce 2021 bylo v on-line prostředí evidováno 1 099 případů projevů antisemitismu, tj. 97, 4 % z celkového počtu zaznamenaných incidentů.

5.5.5.1 | ČLÁNKY

Antisemitské články publikované na webových stránkách internetových médií a články na webech jednotlivců i monitorovaných organizací.

5.5.5.1.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo evidováno 217 antisemitských internetových článků, situace tedy byla srovnatelná s rokem 2020, kdy bylo zaznamenáno 215 článků. Ve srovnání s lety před pandemií nemoci covid-19, kdy bylo publikováno 158 (rok 2018) a 156 (rok 2019) textů, lze však stále pozorovat výrazný nárůst.

5.5.5.2 | DISKUSNÍ PŘÍSPĚVKY

Reakce a názory čtenářů internetových článků, vyskytující se většinou v samostatné diskusní sekci. Antisemitské incidenty patřící do této kategorie se nezřídka objevují i u článků, které samy o sobě nejsou antisemitské. Zaznamenané antisemitské diskusní příspěvky pocházejí z diskusí na zpravodajských serverech, dezinformačních webech a dalších monitorovaných webových stránkách.

ANTISEMITSKÉ INCIDENTY 2021– INTERNET

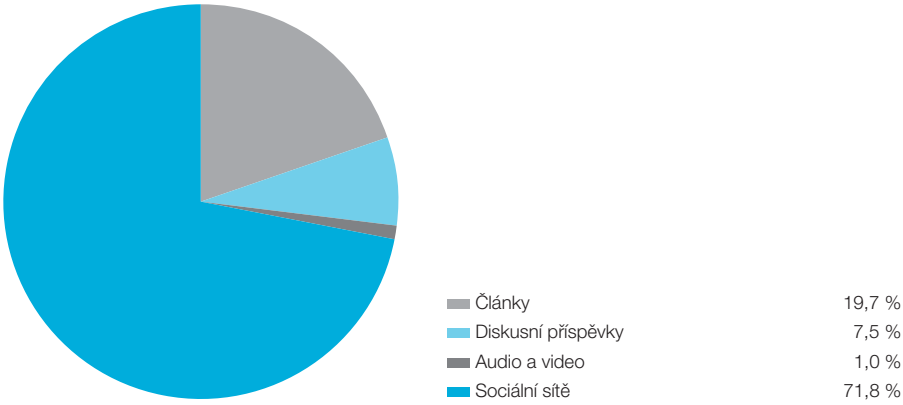

ANTISEMITSKÉ INCIDENTY – INTERNET – MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ

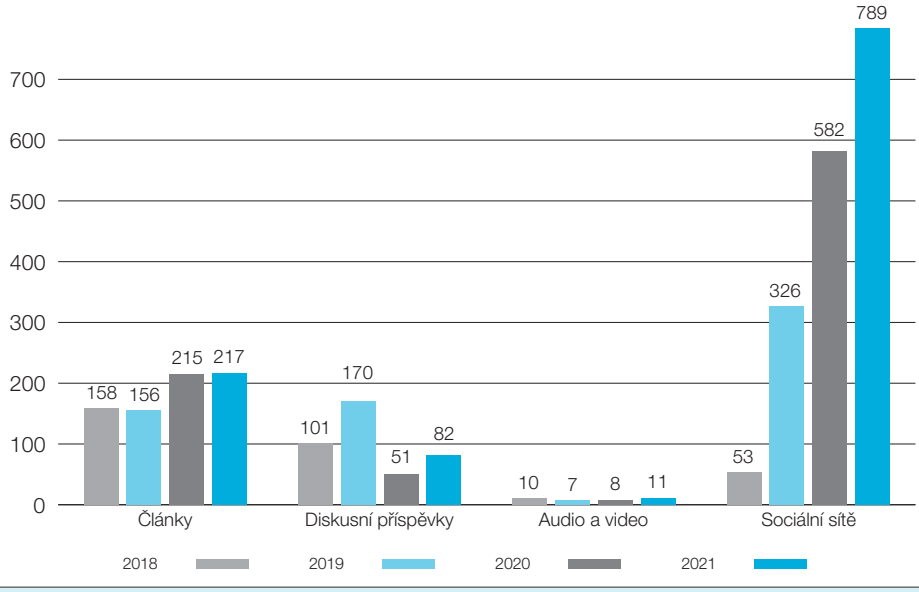

5.5.5.2.1 | Incidenty v roce 2021

Diskusních příspěvků s antisemitskými proklamacemi či invektivami bylo v roce 2021 evidováno 82. Přestože je možné ve srovnání s předchozím monitorovaným obdobím v této kategorii pozorovat téměř 40% nárůst, jde za poslední 4 roky o druhý nejnižší počet incidentů.

Únor – příspěvek v diskusi pod článkem na kurzy.cz[114]:

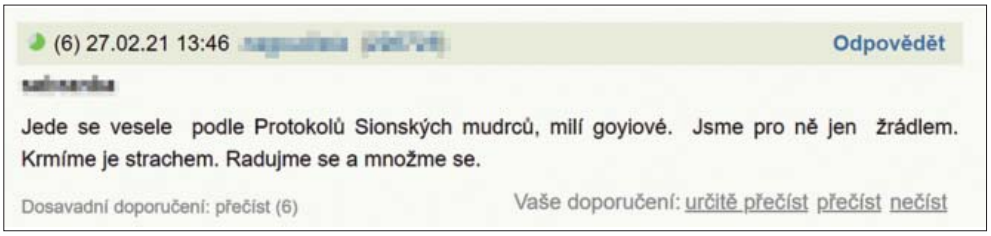

Květen – příspěvek v diskusi pod článkem na iDNES.cz[115]:

[114] https://www.kurzy.cz/zpravy/nazory/A-V-T-44071/
[115] Diskuse zveřejněná na: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/izrael-hamas-jeruzalem-rakety.A210511_104429_zahranicni_aha/diskuse

Květen – příspěvek v diskusi pod článkem na pravyprostor.cz[116]:

Září – příspěvek v diskusi pod článkem na outsidermedia.cz[117]:

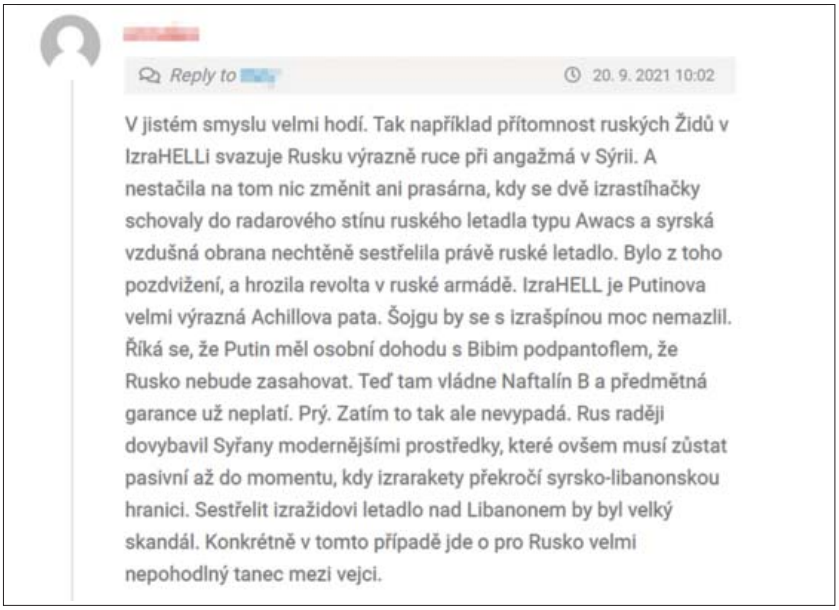

[116] Diskuse k článku: https://pravyprostor.cz/muslimove-adoruji-hitlera-na-internetu/
[117] Diskuse k článku: https://outsidermedia.cz/p-c-roberts-covid-exploduje-v-nejproocko-vanejsi-zemi-sveta-v-izraeli/

Listopad – příspěvek v diskusi pod článkem na Novinky.cz[118]:

Před 2 měsíci

Je zajímavé že je v pořádku si dělat z jakékoliv řasy stereotypní srandu ale z Židů ne. Je zajímavé že tehdy ani v Evropě 6.000.000 Židů nežilo. Je zajímavé že červený kříž uvádí cca 257000 smrtí v koncentračních táborech a to všichni nebily Židé. Je zajímavé že zyklon b je to stejné jako DDT kterým se houbily štěnice a že do té PLYNOVÉ KOMORY byly dřevěné dveře a komín z krematoria nebyl ani připojený ke krematoriu. I kdyby 6 milionů Židů našli tak je za tu dobu nespálí, není to ani matematický možné.

Dneska o Židech nemůžete říct ani slovo nebo letíte před soud.

Přečtěte si torah ať víte co si myslí o nežidech když s nimi chcete být takoví kamarádi.

Odpovědět · 5

5.5.5.3 | AUDIO A VIDEO

Projevy antisemitismu na internetových rádiích nebo videa s antisemitským obsahem zveřejněná na internetu.

5.5.5.3.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo ve virtuálním prostředí zaznamenáno 11 audiovizuálních příspěvků s antisemitským obsahem. Během uplynulých 4 let se jedná o nejvyšší počet evidovaných incidentů v této kategorii. Oproti roku 2020 lze konstatovat téměř 40% nárůst. Druhý nejvyšší počet problematických příspěvků byl zaznamenán v roce 2018 (10).

Březen – YouTube kanál *Pravdohoda – žádná utajená dohoda, pouze Pravdohoda* – video s konspirativním poselstvím, které mj. obsahuje následující

[118] Diskuse k článku: https://www.novinky.cz/krimi/diskuze/popirani-holokaustu-miri-pred-soud-40378822

tvrzení: *„Sionisté jsou náboženští extremisté tvrdící, že Hebrejci jsou Bohem (Satanem) vybraná rasa, která musí vládnout celému světu z muslimské Levanty (budoucí Veliký Izrael)"*[119].

Březen – YouTube kanál *Integrální katolíci* – videozáznam antisemitsky laděné přednášky anglického duchovního Richarda Williamsona z roku 2016, v níž mj. uvádí, že: *„zednářství bylo založeno ‚těmito' lidmi. A chodci přes Rudé moře dodnes zednářství ovládají."*[120]

Květen – YouTube kanál *Radio SV – studio Tapin-radio* – audiozáznam, v němž šéfredaktor dezinformačního média Aeronet *„komentuje aktuální události".* Mj. v něm zaznívá tvrzení, že: *„…majetky z konce 19. století se z rukou šlechty přesunuly do rukou nadnárodního světového židovského kaganátu. To je jediný důsledek tzv. moderní doby…".*[121]

5.5.5.4 | SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Antisemitské příspěvky na sociálních sítích, tj. internetových službách, které registrovanému uživateli umožňují vytvořit si profil, komunikovat s ostatními uživateli, sdílet informace, fotografie, videa apod. Problematický obsah zde šíří jak jednotlivci na svých osobních profilech, tak skupiny sdružující osoby podobného smýšlení.

V souladu s trendy z předchozích sledovaných období, také v roce 2021 se většina incidentů zaznamenaných v on-line prostředí odehrála právě na sociálních sítích. Lze opět konstatovat, že projevy předsudečné nenávisti,

[119] https://www.youtube.com/watch?v=moO_R1DALH8
[120] Richard Williamson ve své přednášce používá pro Židy slangové označení „chodci přes Rudé moře" – „Red Sea Pedestrians" nebo zkratku „RSP". Videozáznam k nalezení zde: https://www.youtube.com/watch?v=so8ZBJ01oDk
[121] https://www.youtube.com/watch?v=w4aNcS2x-DM

ventilované v relativně anonymizovaném prostředí sociálních sítí jsou dlouhodobě na vzestupu. Rovněž není možné vyloučit, že k intenzivnější aktivitě jednotlivců i skupin ve zmiňovaném prostředí v uplynulém roce významně přispěla polarizace společnosti v souvislosti s pokračující pandemií nemoci covid-19.

V kategorii příspěvků antisemitského charakteru na sociálních sítích bylo v roce 2021 možné pozorovat širokou škálu narativů, a to jak u izolovaných incidentů, tak v případě dlouhodobějších aktivit konkrétních jednotlivců či skupin. Stále platí zjištění z uplynulých let, že role sociálních sítí v oblasti prezentace a šíření antisemitských tezí je zcela dominantní a určující, a to navzdory stále se zvyšující pozornosti, kterou této oblasti věnují odborníci, média, orgány činné v trestním řízení i veřejnost samotná.

V květnu 2021 byl patrný výrazný skokový nárůst počtu incidentů. K tomuto vývoji došlo v souvislosti s nepokoji v Jeruzalémě a následným otevřeným konfliktem mezi Státem Izrael a palestinským hnutím Hamás v pásmu Gazy. Během tohoto měsíce bylo zaregistrováno téměř 20 % z celkového ročního objemu antisemitských incidentů v prostředí sociálních sítí.

5.5.5.4.1 | Incidenty v roce 2021

V roce 2021 bylo na sledovaných sociálních sítích evidováno 789 antisemitských příspěvků, což je ve srovnání s předchozími lety zdaleka nejvyšší objem. Jen oproti roku 2020, kdy bylo ve stejné kategorii zaznamenáno 582 incidentů, jde o statisticky významný nárůst. Rozdíl v datech ve srovnání s předchozími lety je ještě markantnější, např. v roce 2019 bylo ve stejné kategorii registrovaných „pouze“ 326 incidentů. Více než polovina z celkového počtu antisemitských incidentů z prostředí sociálních sítí pochází od

několika aktivnějších jednotlivců či skupin, jejichž antisemitsky laděné příspěvky nelze považovat za ojedinělé incidenty, nýbrž za stabilní součást jejich virtuální identity.

Obecně na sociálních sítích dominovaly lživé, vulgární a stereotypní antisemitské výroky a grafiky, hojně zastoupené byly také protižidovské konspirace tematicky související s probíhající pandemií nemoci covid-19 a zejména v květnu byl zaznamenán zvýšený počet příspěvků a komentářů obsahově odpovídající projevům nového antisemitismu.

Leden – příspěvky na sociální síti Twitter:

Leden – příspěvek na sociální síti Facebook**:**

Únor – příspěvek na sociální síti Twitter:

Březen – příspěvek na sociální síti Facebook**:**

Duben – příspěvek na sociální síti Twitter**:**

Duben – příspěvek na sociální síti VKontakte:

Duben – příspěvek na sociální síti Facebook:

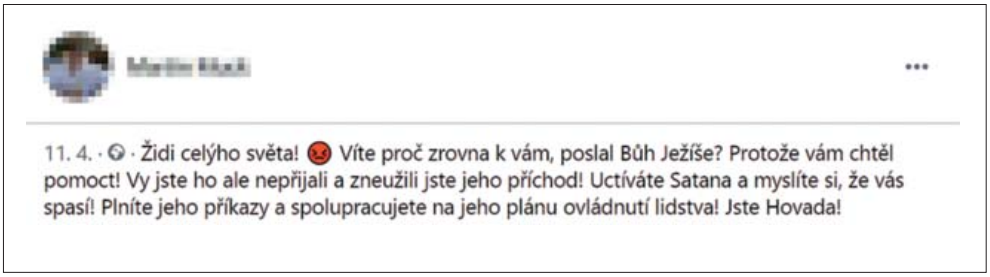

Květen – příspěvky na sociální síti VKontakte:

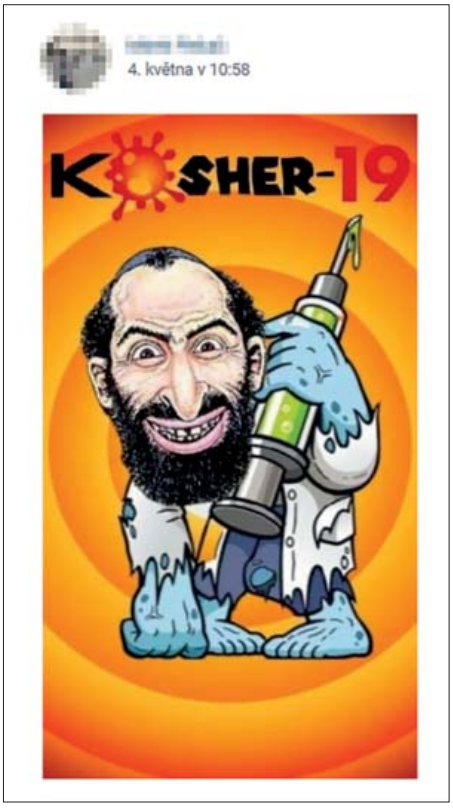

Květen – příspěvky na sociální síti Twitter:

Červen – příspěvek na sociální síti VKontakte:

Červenec – příspěvek na sociální síti Twitter:

Srpen – příspěvek na sociální síti Facebook:

Srpen – příspěvek na sociální síti Twitter:

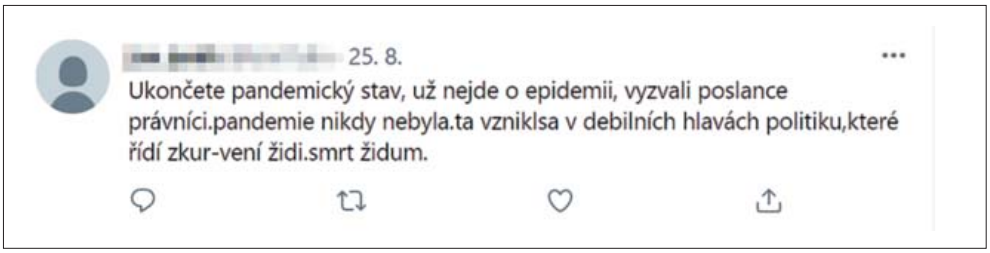

Září – příspěvky na sociální síti Facebook:

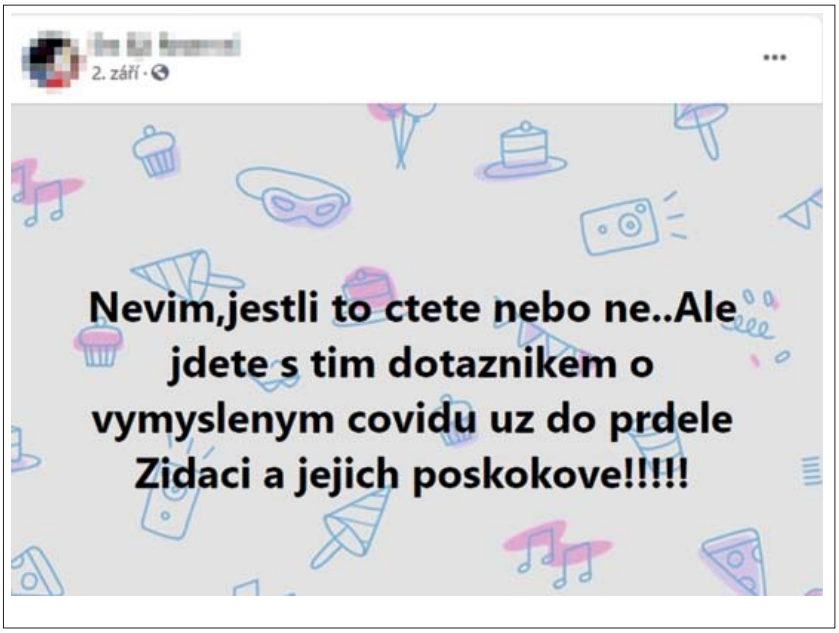

18. září v 7:13 ·
Clovek je to nejhrosi zvira ns vete vrazdi stale a brutalne ... Zidaci a Muslimaci podrezavaji brutalne a tyraji zvirata hnusna rasacka svoloc!!! Zidi jsou s Muslimaci vrahove zvirat a patri jim stejny trest jako za vrazdu . Neni rozdil vrazdit zvire a posledni zvire cloveka !!!!

Říjen – příspěvek na sociální síti VKontakte:

Říjen – příspěvek na sociální síti Twitter:

Listopad – příspěvek na sociální síti Facebook:

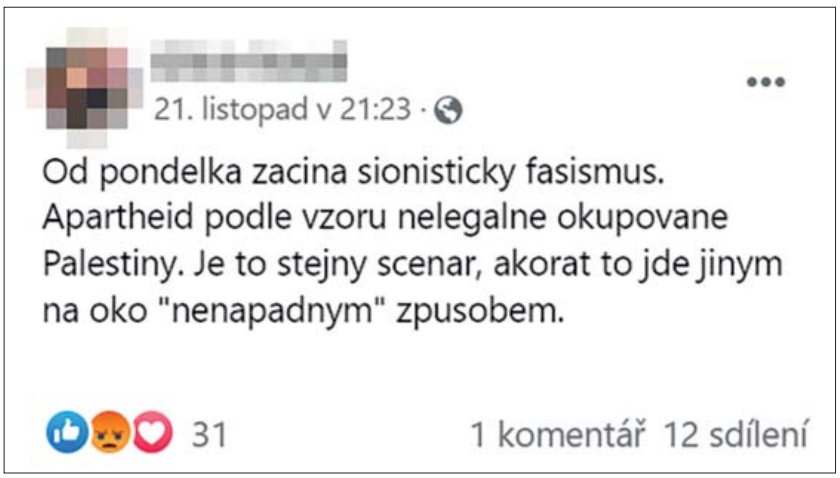

Listopad – příspěvek na sociální síti Twitter:

Prosinec – příspěvek na sociální síti VKontakte:

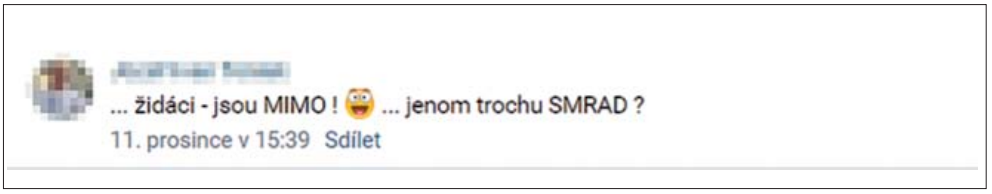

Prosinec – příspěvek na sociální síti Twitter:

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ADL	Anti-Defamation League (Liga proti hanobení)
AJC	American Jewish Committee (Americký židovský výbor)
BDS	Boycott, Divestment and Sanctions (Bojkot, stažení investic a sankce)
CST	The Community Security Trust
ČR	Česká republika
CTHH	Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám
EJC	European Jewish Congress (Evropský židovský kongres)
EU	Evropská unie
FRA	European Union Agency for Fundamental Rights (Agentura Evropské unie pro základní práva)
FŽO	Federace židovských obcí v České republice
HPP11	Hnutí pro Prahu 11
IDF	Israel Defence Forces (Izraelské obranné síly)
IHRA	International Holocaust Rememberance Alliance (Mezinárodní aliance pro připomínku holokaustu)
ISM	International Solidarity Movement (Mezinárodní hnutí solidarity)
JAP	Jednotní – alternativa pro patrioty
JDA	Jerusalem Declaration on Antisemitism (Jeruzalémská deklarace o antisemitismu)
KSM	Komunistický svaz mládeže

LA	Los Angeles
MČ	Městská část
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
MZV ČR	Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
ND	Národní demokracie
NFOH	Nadační fond obětem holocaustu
OSN	Organizace spojených národů
RSP	Red Sea Pedestrians (Chodci přes Rudé moře)
SKS	Sportovní klub Slavia
SPD	Svoboda a přímá demokracie
SV	Svobodný vysílač
TSK	Takticko-statistická klasifikace Policie České republiky
VZ	Výroční zpráva o projevech antisemitismu v České republice za rok 2021
ŽOP	Židovská obec v Praze

FEDERACE ŽIDOVSKÝCH OBCÍ V ČESKÉ REPUBLICE
Maiselova 18
110 01 Praha 1
www.fzo.cz
www.facebook.com/Federacezidovskychobci/